

2017

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE.....	6
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	10
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH.....	11
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	13
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	14
1. Informacje ogólne	14
2. Skład Grupy	14
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	15
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	15
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	15
5.1. Profesjonalny osąd	15
5.2. Niepewność szacunków i założeń	16
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	17
6.1. Oświadczenie o zgodności	17
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	17
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	17
7.1. Korekty błędów, zmiany prezentacyjne	20
8. Zasady konsolidacji.....	22
8.1. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	22
9. Istotne zasady rachunkowości	23
9.1. Wycena do wartości godziwej	23
9.2. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej	24
9.3. Rzeczowe aktywa trwałe.....	24
9.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	25
9.4. Nieruchomości inwestycyjne	26
9.5. Wartości niematerialne	26
9.6. Leasing	27
9.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	27
9.8. Koszty finansowania zewnętrznego	28
9.9. Aktywa finansowe.....	28
9.10. Utrata wartości aktywów finansowych	30
9.10.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	30
9.10.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	30
9.10.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	30
9.11. Wbudowane instrumenty pochodne	31
9.12. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	31
9.13. Zapasy	31
9.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31
9.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	32
9.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	32
9.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32
9.18. Rezerwy	33
9.19. Świadczenia pracownicze	33

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

9.20.	Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	33
9.21.	Przychody	34
9.21.1.	Sprzedaż towarów i produktów	34
9.21.2.	Świadczenie usług	34
9.21.3.	Odsetki	34
9.21.4.	Dywidendy	34
9.21.5.	Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego).....	34
9.21.6.	Dotacje rządowe	35
9.22.	Podatki	35
9.22.1.	Podatek bieżący	35
9.22.2.	Podatek odroczony	35
9.22.3.	Podatek od towarów i usług	36
9.23.	Zysk netto na akcję	36
10.	Segmenty operacyjne	36
11.	Przychody i koszty	40
11.1.	Przychody ze sprzedaży	40
11.2.	Pozostałe przychody operacyjne	41
11.3.	Pozostałe koszty operacyjne	41
11.4.	Przychody finansowe	42
11.5.	Koszty finansowe	42
11.6.	Koszty według rodzajów	42
11.7.	Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych ujęte w zysku lub stracie	43
11.8.	Koszty świadczeń pracowniczych	43
12.	Składniki innych całkowitych dochodów	43
13.	Podatek dochodowy	44
13.1.	Obciążenie podatkowe	44
13.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	44
13.3.	Odroczony podatek dochodowy	44
14.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	45
15.	Zysk przypadający na jedną akcję	46
16.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	46
17.	Rzeczowe aktywa trwałe	47
17.1.	Leasing	50
18.	Nieruchomości inwestycyjne	54
19.	Wartości niematerialne	54
20.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności	55
21.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	56
21.1.	Należności długoterminowe	56
21.2.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	57
22.	Zapasy	58
23.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	58
23.1.	Należności handlowe	58
23.2.	Należności z tytułu kontraktów	59
23.3.	Pozostałe należności	60
23.4.	Struktura walutowa należności krótkoterminowych	60
24.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	60

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

25. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	60
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	61
27. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży.....	61
28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe.....	61
28.1. Kapitał zakładowy.....	61
28.1.1. Prawa akcjonariuszy.....	61
28.1.2. Znaczący akcjonariusze.....	62
28.2. Kapitał zapasowy	62
28.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej.....	62
28.4. Niepodzielony zysk/(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	62
29. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	63
30. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych.....	68
30.1. Zmian stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu świadczeń pracowniczych	69
31. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	70
31.1. Zmiany stanu pozostałych rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych.....	70
31.2. Rezerwa na naprawy gwarancyjne	70
31.3. Rezerwy na prowizje.....	70
32. Zobowiązania długoterminowe	70
33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	71
33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu kontraktów oraz pozostałe zobowiązania	71
33.2. Inne rozliczenia międzyokresowe	72
34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	73
35. Nakłady inwestycyjne	73
36. Zobowiązania warunkowe.....	73
36.1. Sprawy sądowe	78
36.2. Rozliczenia podatkowe	78
37. Informacje o podmiotach powiązanych.....	78
37.1. Jednostka dominująca całej Grupy.....	79
37.2. Jednostka stowarzyszona	79
37.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....	79
37.4. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej.....	79
37.5. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	79
37.6. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy.....	79
37.6.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	79
37.6.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	80
38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	80
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	81
39.1. Ryzyko stopy procentowej.....	81
39.2. Ryzyko walutowe.....	81
39.3. Ryzyko cen materiałów.....	81
39.4. Ryzyko kredytowe	81
39.5. Ryzyko związane z płynnością	81
40. Instrumenty finansowe	82
40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	83
40.2. Analiza wrażliwości.....	84

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

40.3. Ryzyko stopy procentowej.....	90
41. Zarządzanie kapitałem.....	90
42. Struktura zatrudnienia	91
43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	92

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EURO	
	okres zakończony 31.12.2017	okres zakończony 31.12.2016	okres zakończony 31.12.2017	okres zakończony 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	111 799	109 165	26 338	24 948
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	3 392	6 904	799	1 578
Zysk przed opodatkowaniem	1 047	4 982	247	1 139
Zysk (strata) netto	704	3 966	166	906
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	704	3 966	166	906
Całkowity dochód	481	3 795	113	867
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	481	3 795	113	867
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 685	10 661	3 224	2 436
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-4 641	-7 843	-1 093	-1 792
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-5 237	-2 764	-1 234	-632
Przepływy pieniężne netto razem	3 807	54	897	12
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EURO)	0,16	0,92	0,04	0,21
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,16	0,92	0,04	0,21
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa razem	195 697	205 672	46 920	46 490
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	101 480	110 560	24 330	24 991
Zobowiązania długoterminowe	27 633	33 816	6 625	7 644
Zobowiązania krótkoterminowe	73 847	76 744	17 705	17 347
Kapitał własny	94 217	95 112	22 589	21 499
Kapitał zakładowy	43 187	43 187	10 354	9 762
Liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EURO)	21,82	22,02	5,23	4,98
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	21,82	22,02	5,23	4,98
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na 1 akcję (w zł/EUR) z zysku za rok poprzedni	0,30	0,30	0,07	0,07

W tabeli „Wybrane dane finansowe” zostały przyjęte następujące zasady przeliczenia wybranych danych finansowych na EUR.

1. Poszczególne pozycje aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień bilansowy:

31.12.2017 r. 1 EUR = 4,1709 zł

31.12.2016 r. 1 EUR = 4,4240 zł

2. Poszczególne pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu EUR, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego, odpowiednio za okres:

od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. 1 EUR = 4,2447 zł

od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 1 EUR = 4,3757 zł

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

**SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017**

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Nota	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
A. Przychody ze sprzedaży	11.1	111 799	109 165
1. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług		107 322	107 253
2. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		4 477	1 912
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	11.6	85 552	80 816
1. Koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów i usług		81 569	79 192
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów		3 983	1 624
C. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		26 247	28 349
1. Pozostałe przychody operacyjne	11.2	2 103	1 745
2. Koszty sprzedaży	11.6	5 472	4 453
3. Koszty ogólnego zarządu	11.6	19 114	18 458
4. Pozostałe koszty operacyjne	11.2	372	279
D. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		3 392	6 904
1. Przychody finansowe	11.4	145	251
2. Koszty finansowe	11.5	2 490	2 173
3. Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych zgodnie z metodą praw własności		0	0
E. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 047	4 982
Podatek dochodowy	13	343	1 016
F. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	15	704	3 966
G. Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto		704	3 966
Zysk przypadająca na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		704	3 966
Udziały niekontrolujące		0	0
Zysk na jedną akcję:			
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	0,16	0,92
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	0,16	0,92

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017**

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Nota	<i>rok zakończony 31.12.2017</i>	<i>rok zakończony 31.12.2016</i>
A. Zysk (strata) netto		704	3 966
Inne całkowite dochody:			
Składniki które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
zyski (straty) aktuarialne		-276	-211
podatek odroczone od zysków (strat) aktuarialnych		53	40
Suma		-223	-171
Składniki które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		0	0
B. Inne całkowite dochody netto	12	-223	-171
C. Całkowite dochody ogółem		481	3 795

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2017**

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017	Nota	31.12.2017	31.12.2016
A k t y w a			
A. Aktywa trwałe		102 058	104 837
1. Rzeczowe aktywa trwałe	17	93 254	95 701
2. Wartości niematerialne	19	3 381	3 853
3. Nieruchomości inwestycyjne	18	121	126
4. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.	20	0	0
5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	21	326	326
6. Należności długoterminowe	21.1	590	413
7. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	4 360	4 385
8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	21.2	26	33
B. Aktywa obrotowe		93 639	100 835
1. Zapasy	22	18 522	14 777
2. Należności handlowe	23.1	33 043	26 720
3. Należności z tytułu kontraktów	23.2	30 643	52 028
4. Pozostałe należności	23.3	5 209	5 131
5. Należności z tytułu podatku dochodowego	23.3	20	0
6. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	25	544	331
7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	5 658	1 848
A k t y w a r a z e m		195 697	205 672

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2017**

Pasywa	Nota	31.12.2017	31.12.2016
A. Kapitał własny		94 217	95 112
1. Kapitał zakładowy	28.1	43 187	43 187
2. Kapitał zapasowy	28.2	39 305	36 679
3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	28.3	13 034	13 034
4. Zyski/straty aktuarialne		-1 406	-1 183
5. Zyski zatrzymane/ niepokryte straty		-607	-571
6. Zysk (strata) netto		704	3 966
7. Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		-	-
B. Zobowiązania długoterminowe		27 633	33 816
1. Kredyty i pożyczki	29	5 868	8 587
2. Zobowiązania finansowe	17.1	4 614	6 673
3. Inne zobowiązania długoterminowe	32	96	321
4. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	7 304	8 539
5. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	30.1	8 335	8 198
6. Inne rozliczenia międzyokresowe	33.2	1 416	1 498
C. Zobowiązania krótkoterminowe		73 847	76 744
1. Kredyty i pożyczki	29	24 621	20 990
2. Zobowiązania finansowe	17.1	2 579	3 097
3. Zobowiązania handlowe	33.1	18 553	20 778
4. Zaliczki z tytułu kontraktów	33.1	12 559	18 037
5. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	33.1	2 288	1 698
6. Zobowiązania pozostałe	33.1	8 162	6 638
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	33.1	24	609
8. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	30.1	2 229	2 410
9. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	31.1	2 677	2 349
10. Inne rozliczenia międzyokresowe	33.2	155	138
Pasywa razem		195 697	205 672

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Nota	31.12.2017	31.12.2016
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia			
I. Zysk / Strata brutto		1 047	4 982
II. Korekty razem		12 638	5 679
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności		0	0
1. Amortyzacja		8 361	8 534
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		-3	86
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		1 511	1 652
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		110	-28
5. Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	34	9	1 315
6. Zwiększenie/zmniejszenie stanu zapasów	34	-3 745	-2 022
7. Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	34	15 575	-21 722
8. Zwiększenie/zmniejszenie stanu zobowiązań (z wyjątkiem kredytów i pożyczek)	34	-6 699	18 552
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		-271	-166
10. Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony		-2 130	-461
11. Pozostałe		-80	-61
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		13 685	10 661
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		155	1 003
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		154	1 003
2. Odsetki i dywidendy		1	
II. Wydatki		4 796	8 846
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		4 796	8 846
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-4 641	-7 843
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej			
I. Wpływy		7 651	4 910
1. Kredyty i pożyczki		7 651	4 910
II. Wydatki		12 888	7 674
1. Dywidendy wypłacone		1 296	1 296
2. Spłaty kredytów i pożyczek		6 739	1 610
3. Odsetki		1 511	1 652
4. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		3 342	3 116
5. Pozostałe wydatki			

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

(w tysiącach PLN)

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-5 237	-2 764
D. Przepływy pieniężne netto, razem		3 807	54
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		3 810	68
- w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych		3	-14
F. Środki pieniężne na początek okresu	26	1 848	1 835
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	26	5 658	1 889

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski/straty aktuarialne	Zyski zatrzymane/niepokryte straty	Zysk/ (strata) netto	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r. – dane zatwierdzone	43 187	36 679	13 034	-1 183	3 430	-	-35	95 112
<i>Korekty błędów / zmiany prezentacyjne</i>					-35		35	0
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r. – dane przekształcone	43 187	36 679	13 034	-1 183	3 395		0	95 112
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						704		704
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>				-223			0	-223
Calkowity dochód za okres				-223		704	0	481
podział zysku/ zasilenie funduszu socjalnego					-80			-80
podział zysku/ wypłata dywidendy					-1 296			-1 296
podział zysku/przeniesienie na kapitał zapasowy		2 626			-2 626			0
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r.	43 187	39 305	13 034	-1 406	-607	704	0	94 217
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.	43 187	35 046	13 034	-1 012	2 461		-35	92 681
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						3 966		3 966
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>				-171			0	-171
Calkowity dochód za okres				-171		3 966	0	3 795
podział zysku/ zasilenie funduszu socjalnego					-68			-68
podział zysku/wypłata dywidendy					-1 296			-1 296
pokrycie straty/przeniesienie z kapitału zapasowego								0
podział zysku/przeniesienie na kapitał zapasowy		1 633			-1 633			0
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r.	43 187	36 679	13 034	-1 183	-536	3 966	-35	95 112

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A. („Grupa”, „Grupa RAFAMET”) składa się ze spółki Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „RAFAMET S.A.”, „Emitent”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS0000069588.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271577318.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

- Produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych
- Działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji obrabiarek i narzędzi mechanicznych do obróbki metalu,
- Obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- Produkcja i sprzedaż odlewów żeliwnych i modeli odlewniczych,
- Świadczenie usług przemysłowych.

Podmiotem bezpośrednio dominującym spółki Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A. jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Podmiotem dominującym całej Grupy jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

2. Skład Grupy

W skład Grupy kapitałowej wchodzi Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A. oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
ODLEWNIA RAFA-MET sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Produkcja i sprzedaż odlewów żeliwnych i modeli odlewniczych, usługi w zakresie obróbki	100%	100%
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Usługi przemysłowe, serwis pogwarancyjny, usługi projektowo-konstrukcyjne	100%	100%
PORĘBA 1798 Machine Tools sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Sprzedaż obrabiarek	100%	100%
HEBEI RAFAMET Machinery Co.,LTD	Chiny	Montaż urządzeń mechanicznych i elektrycznych oraz wyposażenia pomiarowego, produkcja, sprzedaż i usługi posprzedażne, badania i rozwój technologii urządzeń mechanicznych i elektrycznych, doradztwo techniczne, usługi techniczne, a także sprzedaż, wywóz i przywóz wszelkiego rodzaju towarów i technologii.	50%	

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

Dnia 22.11.2017 roku pomiędzy RAFAMET S.A. z siedzibą w Kuźni Raciborskiej ul. Staszica 1 a spółką Hebei K.N.T. Technology Development Co.,Ltd z siedzibą w Chinach, została podpisana umowa spółki joint venture pod nazwą Hebei Rafamet Machinery Co., LTD. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 3 mln CNY tj. 1.630.500 PLN według kursu z dnia objęcia. Każdy z udziałowców objął 50% kapitału zakładowego. Wartość objętych udziałów przez RAFAMET S.A. w utworzonej spółce wynosi 815.250 zł i zostanie pokryta do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Przedmiotem działalności Spółki jest montaż urządzeń mechanicznych i elektrycznych oraz wyposażenia pomiarowego, produkcja, sprzedaż i usługi posprzedażne, badania i rozwój technologii urządzeń mechanicznych i elektrycznych, doradztwo techniczne, usługi techniczne, a także sprzedaż, wywóz i przywóz wszelkiego rodzaju towarów i technologii.

W dniu 7.03.2016 r. został podpisany Akt założycielski spółki POREBA 1798 Machine Tools - Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. 100% udziałów w spółce zostało objętych w RAFAMET S.A. Przedmiotem działalności spółki będzie sprzedaż obrabiarek.

RAFAMET S.A. posiada 50% udziałów w firmie OOO „Stanrus-RAFAMET” z siedzibą w Moskwie. Spółka ta została powołana dla uczestnictwa w przetargach handlowych i pełni funkcje pośrednika handlowego na rynku m. in. rosyjskim. Inwestycja w spółce jest wyceniana metodą praw własności.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodził:

Prezes Zarządu	- Emanuel Longin Wons
Wiceprezes Zarządu	- Maciej Michalik

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie zmienił się.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 27 kwietnia 2018 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Ocenie podlega również zasadność kontynuacji ustalonego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test na utratę wartości przeprowadzany jest corocznie, oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów (lub grupy aktywów), wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów ujmowany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Kwoty ujętych odpisów aktualizujących ulegają odwróceniu w przypadku ustąpienia przyczyn uzasadniających ich utworzenie. Wartość netto składnika aktywów (lub grupy aktywów) zwiększana jest do nowej wyszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich latach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w przychodach, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie utraty wartości odnoszone jest na kapitał z aktualizacji wyceny. Utworzone odpisy obciążają pozostałe koszty operacyjne, z kolei rozwiązanie odpisów zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

Wycena rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 30.

Wycena rezerw na naprawy gwarancyjne, rozliczeń międzyokresowych biernych z tytułu premii oraz niewykorzystanych urlopów opiera się na szacunkach Zarządu. Kwoty utworzonych rezerw odzwierciedlają najbardziej właściwy szacunek wydatków pieniężnych niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji poniesionych kosztów do całości kosztów niezbędnych do wykonania kontraktu. Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji szacunków budżetowych całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizacji projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11.

Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Grupy, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o około 4.692 tys. zł.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonała zmian okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości tj. nie krócej niż 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2017 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Dwie spółki zależne prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określona przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych tej jednostki wprowadzone w celu doprowadzenia jej sprawozdań finansowych do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15”** – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Standardy i zmiany do standardów przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów i zmian do standardów, które według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- **MSSF 9 *Instrumenty Finansowe*** (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe*** (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- **MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*** (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem*** (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- **MSSF 16 *Leasing*** (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 4 *Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe*** (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji*** (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i zaliczki*** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 40: *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej*** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe** (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- **KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego** (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017** (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Dаты stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w sprawozdaniu finansowym Grupy.

Sporządzając niniejsze sprawozdanie finansowe zarząd Grupy podjął decyzję, iż żaden ze Standardów bądź interpretacji nie będzie wcześniej stosowany.

Wpływ zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Nowy standard MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje instrumenty jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez pozostałe dochody całkowite lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Standard wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat, ponadto zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem.

Po dokonaniu oceny aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami MSSF 9 Grupa stoi na stanowisku iż większość aktywów ujmowanych jako należności będzie nadal wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Grupa analizowała nowe podejście do szacowania utraty wartości i zdecydowała o zastosowaniu uproszczeń i rozwiązań praktycznych dopuszczonych przez MSSF 9 w tym zakresie. Wobec małej istotności oszacowanego wstępnie wpływu MSSF 9 na rachunkowość i sprawozdawczość, Grupa nie ujawnia danych na ten temat w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Wpływ zastosowania MSSF 15 Przychody z umów z klientami na sprawozdanie finansowe

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej.

Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później.

Grupa dokonała analizy zamówień z klientami w celu identyfikacji tych, których zapisy potencjalnie mogłyby mieć wpływ na moment rozpoznania przychodów oraz ich wysokość w danym okresie sprawozdawczym.

W oparciu o powyższe analizy, biorąc pod uwagę fakt, że moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej bazie dostawy stwierdzono, że:

- w większości kontraktów, moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzeczone w umowie dobra i usługi (np., montażu, gwarancje, fundamenty, wyposażenie dodatkowe) należy traktować, jako jedno świadczenie przyrzeczone w umowie i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie,

Na dzień 1 stycznia 2018 r. w związku z przejściem na MSSF 15 Grupa ujmie następujące korekty: w tys. zł PLN,

- zwiększenie przychodów o 87 tys. zł
- zwiększenie zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego 17 tys. zł,
- zwiększenie zysku z lat ubiegłych o 70 tys. zł.

Wpływ zastosowania MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących umów leasingu. Standard ten znieś klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego, obowiązującą zgodnie z MSR 17 i wprowadzi jeden model do ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Na dzień 31.12.2017 roku Grupa dokonała analizy umów spełniających kryteria leasingu wg definicji zawartej w MSSF 16 i nie spodziewa się zwiększenia wartości aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po zastosowaniu nowych regulacji, tj. po 1 stycznia 2019 roku. Grupa planuje przeprowadzenie dalszych analiz oraz kalkulacji w 2018 roku.

7.1. Korekty błędów, zmiany prezentacyjne

W 2017 roku Grupa dokonała następujących zmian prezentacyjnych:

1. Korekta prezentacji aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa dokonała zmiany prezentacyjnej podatku odroczonego ujmowanego dotychczas per saldo na prezentację rozłączną. Korekta wynika z MSR 12 mówiącego, że rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie oddzielnie.

2. Korekta wyceny Spółki Stanrus.

Spółka została wyceniona metodą praw własności do wartości zero.

	31.12.2016 publikowane	1.Korekta prezentacji aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku docho- dowego	2.Korekta wyceny	31.12.2016 przekształcone
A k t y w a				
A. Aktywa trwałe	100 452	4 385	0	104 837
1. Rzeczowe aktywa trwałe	95 701			95 701
2. Wartości niematerialne	3 853			3 853
3. Nieruchomości inwestycyjne	126			126
4. Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	0			0
5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	326			326

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

6. Należności długoterminowe	413			413
7. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	4 385		4 385
8. Pozostałe aktywa trwałe	33			33
B. Aktywa obrotowe	100 835		0	100 835
1. Zapasy	14 777			14 777
2. Należności handlowe	26 720			26 720
3. Należności z tytułu kontraktów	52 028			52 028
4. Pozostałe należności	5 131			5 131
5. Rozliczenia międzyokresowe	331			331
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 848			1 848
A k t y w a r a z e m	201 287	4 385	0	205 672
P a s y w a				
A. Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	95 112		0	95 112
1. Kapitał zakładowy	43 187			43 187
2. Kapitał zapasowy	36 679			36 679
3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	13 034			13 034
4. Zyski/straty aktuarialne	-1 183			-1 183
5. Zyski zatrzymane / niepokryte straty	-536		-35	-571
6. Zysk (strata) netto	3 966			3 966
7. Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-35		35	0
B. Zobowiązania długoterminowe	29 431	4 385	0	33 816
1. Kredyty i pożyczki	8 587			8 000
2. Zobowiązania finansowe	6 673			6 673
3. Inne zobowiązania długoterminowe	321			321
4. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 154	4 385		8 539
5. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	8 198			8 198
6. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 498			1 498
C. Zobowiązania krótkoterminowe	76 744		0	76 744
1. Kredyty i pożyczki	20 990			20 990
2. Zobowiązania finansowe	3 097			3 097
3. Zobowiązania handlowe	20 778			20 778
4. Zaliczki z tytułu kontraktów	18 037			18 037
5. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	1 698			1 698
6. Zobowiązania pozostałe	6 638			6 638
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	609			609
8. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	2 410			2 410
9. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	2 349			2 349
10. Inne rozliczenia międzyokresowe	138			138
P a s y w a r a z e m	201 287	4 385	0	205 672

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

8. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Obrabiarek RAFAMET S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Sprawozdanie finansowe nowej spółki Poręba 1798 Machine Tools powstałej w 2016 roku obejmuje okres porównawczy od 16.06.2016 do 31.12.2016 roku.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółką analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

8.1. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontrolom.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i Wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w lokalnych standardach rachunkowości. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na każdy dzień bilansowy :

- a) pozycje pieniężne w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu zakupu dewiz banku prowadzącego rachunek podstawowy w przypadku należności lub kursu sprzedaży banku w przypadku zobowiązań,
- b) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- c) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalania wartości godziwej.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu wykazywania pozycji pieniężnych w sprawozdaniu finansowym po kursach innych niż te, w których zostały po raz pierwszy ujęte w danym okresie, lub w których wykazywano je w poprzednich sprawozdaniach finansowych, ujmowane są jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstają. W przychodach finansowych wykazywana jest nadwyżka zysków kursowych nad stratami kursowymi, a w kosztach finansowych nadwyżka strat kursowych nad zyskami kursowymi środków pieniężnych.

Zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są w przychodach ze sprzedaży a zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia.

Jako kurs zamknięcia danej waluty stosowany dla celów wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, Spółka przyjmuje kursy kupna i sprzedaży na dzień bilansowy stosowane i ogłoszone przez bank, z którego usług korzysta.

9.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Na każdy kolejny dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według kosztu zakładanego, ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Budynki i budowle	8-30 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-15 lat
Urządzenia biurowe	5 lat
Środki transportu	5 lat
Komputery	5 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	5 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od stycznia następnego roku. Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

9.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

9.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

9.5. Wartości niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od stycznia następnego roku.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/ kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Dokumentacja	Znak towarowy
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	5 lat	4 lat	15 lat	15 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres 5 lat.	5 lat metodą liniową	5 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową
Wewnętrznie utworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie utworzone	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.6. Leasing

Spółki wchodzące w skład Grupy jako leasingobiorcy

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Grupy podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

9.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych nieruchomości inwestycyjnych, aktywów niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

9.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwaj kryteria opisane powyżej.

9.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

9.10.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio/ poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.10.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

9.10.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.11. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek Grupa nie dokonuje ponownej oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia są one oceniane na dzień pierwotnego ujęcia w jednostce nabytej.

9.12. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazują się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów *forward* jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów środków pieniężnych ani zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

9.13. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	- w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	- koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	- w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych na dzień bilansowy wycenia się po kursie kupna ustalonym dla danej waluty przez bank prowadzący rachunek bieżący Grupy.

Rozchód środków pieniężnych w walutach obcych odbywa się metodą FIFO.

Różnice kursowe powstałe w związku z wyceną na dzień bilansowy środków pieniężnych wyrażonych w walutach ujmuje się następująco:

- dodatnie różnice kursowe zalicza się do przychodów finansowych,
- ujemne różnice kursowe zalicza się do kosztów finansowych.

9.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.19. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Skutki obniżenia wieku emerytalnego w kalkulacji rezerw traktowane są jako element wyceny wpływający na rachunek zysków i strat.

9.20. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze/ udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne.

9.21. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Spółka stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z podstawową działalnością operacyjną Spółki, których przedmiotem jest budowa obrabiarek zaawansowanych w wykonaniu w istotnym zakresie.

W przypadku, gdy wynik kontraktu może być wiarygodnie oszacowany, przychody i koszty są rozpoznawane w odniesieniu do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu na dzień bilansowy. Stopień zaawansowania mierzony jest zwykle jako proporcja kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do całości szacowanych kosztów kontraktu według sporządzonych kalkulacji. W przypadku natomiast gdy stopień zaawansowania nie zakończonej usługi nie jest możliwy do ustalenia w sposób wiarygodny na dzień bilansowy, to przychód z wykonania usługi ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych od kosztów, których pokrycie przez zamawiającego w przyszłości jest prawdopodobne.

Koszty związane z kontraktem rozpoznawane są jako koszty okresu w jakim zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, że koszty kontraktu przekroczą przychody, spodziewana strata na kontrakcie jest natychmiast rozpoznawana i ujmowana jako koszt.

Aktualizacji kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na kwartał.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Prawidłowość przyjętej metody ustalania stopnia zaawansowania wykonania usługi oraz przewidywanych całkowitych kosztów i przychodów z realizacji usługi jest weryfikowana przez Spółkę najpóźniej na dzień bilansowy. Ewentualne korekty wynikające z weryfikacji wpłyną na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym ich dokonano.

9.21.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

9.21.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

9.21.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przysze wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.21.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.21.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.21.6. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

9.22. Podatki

9.22.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

9.22.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy

podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

9.22.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

9.23. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Nie występują rozważające potencjalne akcje zwykłe.

10. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny działalności jest to dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Grupy zajmujący się produkcją wyrobów lub świadczeniem usług (segment branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności Grupy.

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa prowadzi działalność w następujących segmentach:

- produkcja obrabiarek
- odlewów
- modeli
- części i zespoły do maszyn
- remonty
- pozostałe usługi

Segmenty produkcji obrabiarek, części i zespoły maszyn, remonty są przyporządkowane do Spółki „RAFAMET” S.A., natomiast segment odlewy oraz modele do spółki Odlewni „Rafamet” sp. z o.o. Segment pozostałe usługi jest przyporządkowany do spółek Fabryka Obrabiarek „Rafamet” S.A., Odlewnia „Rafamet” sp. z o.o. oraz „Rafamet-Service & Trade sp. z o. o.

Zarząd jednostki dominującej monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności.

Uzupełniającym segmentem sprawozdawczym jest segment geograficzny określony na podstawie lokalizacji rynków zbytu. Wydzielono następujące segmenty:

- Rynek krajowy (Polska)
- Zagranica

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Grupy, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Grupy i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu. Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) przychodów finansowych,
- b) pozostałych przychodów operacyjnych.

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) kosztów finansowych,
- b) pozostałych kosztów operacyjnych,
- c) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- d) kosztów, które dotyczą poszczególnych spółek Grupy jako całości.

Jednakże niekiedy koszty występujące na poziomie Grupy ponoszone są na rzecz segmentu. Takie koszty stanowią koszty segmentu, jeżeli dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Zysk segmentu to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów ogólnozakładowych, udziału w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych zgodnie z metodą praw własności, przychodów i kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Grupa zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w sprawozdaniu finansowym. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Zarząd nie monitoruje aktywów i zobowiązań z poziomu poszczególnych segmentów sprawozdawczych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych wg stanu na 31.12.2017 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Odlewy	Modele	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nieprzypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	64 478	30 520	2 014	2 887	1 618	10 282	0	111 799
	Sprzedaż pomiędzy segmentami		2 004	377		922	4 531		7 834
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	53 322	25 943	1 747	2 454	1 188	5 495	0	90 149
	Koszty sprzedaży pomiędzy segmentami		1 655	326		805	5 010		7 796
Koszty nieprzypisane/ ogólne								19 989	19 989
Zysk/ (strata) segmentu		11 156	4 577	267	433	430	4 787	-19 989	1 661
Pozostałe przychody operacyjne								2 103	2 103
Pozostałe koszty operacyjne								372	372
Przychody finansowe								145	145
Koszty finansowe								2 490	2 490
Udziały w zyskach/ stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych zgodnie z metoda praw własności								0	0
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		11 156	4 577	267	433	430	4 787	- 20 603	1 047
Podatek dochodowy								343	343
Zysk/ (strata) netto		11 156	4 577	267	433	430	4 787	-20 946	704

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych wg stanu na 31.12.2016 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Odlewy	Modele	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nie-przypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	66 733	28 555	728	3 320	1 939	7 890	0	109 165
	Sprzedaż pomiędzy segmentami		3 772	471			3 594		7 837
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	52 383	22 926	1 361	2 062	1 180	5 357	0	85 269
	Koszty sprzedaży pomiędzy segmentami	733	3 051	347			3 626		7 757
Koszty nieprzypisane/ ogólne								18 458	18 458
Zysk/ (strata) segmentu		14 350	5 629	-633	1 258	759	2 533	-18 458	5 438
Pozostałe przychody operacyjne								1 745	1 745
Pozostałe koszty operacyjne								279	279
Przychody finansowe								251	251
Koszty finansowe								2 173	2 173
Udziały w zyskach/ stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych zgodnie z metoda praw własności								0	0
Zysk przed opodatkowaniem		14 350	5 629	-633	1 258	759	2 533	- 18 914	4 982
Podatek dochodowy								1 016	1 016
Zysk/ (strata) netto		14 350	5 629	-633	1 258	759	2 533	-19 930	3 966

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Segmenty Geograficzne

Segmenty	01-12.2017		01-12.2016	
	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej
Obrabiarki	64 478	56 611	66 733	66 729
Odlewy	30 520	25 263	28 555	24 029
Modele	2 014	1 846	728	631
Części i zespoły do maszyn	1 618	1 288	1 939	1 336
Remonty	2 887	631	3 320	670
Pozostałe	10 282	7 409	7 890	2 890
Ogółem	111 799	93 048	109 165	96 285

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01-12.2017		01-12.2016	
	w PLN	w %	w PLN	w %
Kraj	18 751	16,8%	12 880	11,8%
Eksport	93 048	83,2%	96 285	88,2%
Razem	111 799	100,0%	109 165	100,0%

W bieżącym oraz poprzednim roku obrotowym nie wystąpiły przychody związane z pojedynczym odbiorcą, które przekraczają 10% ogółu przychodów.

11. Przychody i koszty

11.1. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży	01-12.2017	01-12.2016
Sprzedaż produktów i usług	107 322	107 253
Sprzedaż towarów i materiałów	4 477	1 912
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od należności z tytułu dostaw	(367)	247
- różnice kursowe dotyczące wyceny należności z tytułu dostaw	(1 038)	(228)
SUMA przychodów ze sprzedaży	111 799	109 165

Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Jednostka dominująca stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z budową obrabiarek. Przychody dotyczące tych kontraktów są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów za rok zakończony dnia 31.12.2017 r., jak również kwoty należne od klientów za zakontraktowane prace oraz kwoty należne klientom za zakontraktowane prace na dzień 31.12.2017 r.

Umowy o usługę budowlaną	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Przychody z tytułu realizowanych kontraktów	66 688	68 943
Poniesione koszty z tytułu realizowanych kontraktów (tkw)	46 919	51 531
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Należności z tytułu kontraktów na dzień bilansowy	30 643	52 028
Zaliczki otrzymane z tytułu kontraktu na dzień bilansowy	12 559	18 037
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	2 288	1 698

11.2. Pozostałe przychody operacyjne

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01-12.2017	01-12.2016
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	78	182
Rozwiązanie odpisów aktualizujących zapasy	37	
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	99	1 316
Przychody za sprzedaży odpadów	4	2
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		28
Zakończenie umowy leasingu		1
Umorzenie zobowiązań	678	35
Ujawnienie środków trwałych	81	
Nadwyżki inwentaryzacyjne		40
Obniżenie wartości przeszacowanych dostaw z lat ubiegłych	879	
Dotacja rozliczana w czasie	155	137
Pozostałe przychody	92	4
RAZEM	2 103	1 745

11.3. Pozostałe koszty operacyjne

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01-12.2017	01-12.2016
Odpis aktualizujący wartość należności	18	24
Odpis aktualizujący wartość zapasów		51
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	110	
Darowizny	63	35
Koszty sądowe	1	9
Niedobory inwentaryzacyjne	47	
Kary i odszkodowania	13	101

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Szkody	6	31
Pozostałe koszty	114	28
RAZEM	372	279

11.4. Przychody finansowe

PRZYCHODY FINANSOWE	01-12.2017	01-12.2016
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów	4	155
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	2	1
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych na środkach pieniężnych		10
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych z tytułu wyceny zobowiązań leasingowych	138	
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności		50
Pozostałe	1	35
RAZEM	145	251

11.5. Koszty finansowe

KOSZTY FINANSOWE	01-12.2017	01-12.2016
Odsetki i prowizje od kredytów	1 164	1 158
Odsetki od zobowiązań handlowych i budżetowych	63	63
Część odsetkowa od leasingu	303	401
Odpisy aktualizujące naliczone odsetki	4	-
Nadwyżka ujemne różnice kursowe	161	-
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych na środkach pieniężnych	495	104
Koszty prowizji od otrzymanych gwarancji	300	374
Ujemne różnice kursowe od wyceny zobowiązań leasingowych		72
Pozostałe		1
RAZEM	2 490	2 173

11.6. Koszty według rodzajów

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	01-12.2017	01-12.2016
Amortyzacja	8 361	8 534
Zużycie materiałów i energii	47 376	43 910
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw	-33	50
- różnice kursowe dotyczące wyceny zobowiązań z tytułu dostaw	-327	263
Usługi obce	13 023	13 130
Podatki i opłaty	2 030	1 846
Koszty świadczeń pracowniczych	38 878	35 450
Pozostałe koszty rodzajowe	3 532	3 000
Suma kosztów według rodzaju	113 200	105 870
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych (wzrost wielkość dodatnia, zmniejszenie wielkość ujemna)	3 577	619
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	3 468	3 148
Koszty sprzedaży	5 472	4 453
Koszty ogólnego zarządu	19 114	18 458

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	81 569	79 192
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 983	1 624
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	85 552	80 816

11.7. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych ujęte w zysku lub stracie

	<i>rok zakończony</i> 31.12.2017	<i>rok zakończony</i> 31.12.2016
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	7 236	7 434
Amortyzacja wartości niematerialnych	465	503
	<u>7 701</u>	<u>7 937</u>
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych		
Amortyzacja wartości niematerialnych		
	<u> </u>	<u> </u>
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	426	328
Amortyzacja wartości niematerialnych	234	288
	<u>660</u>	<u>616</u>

11.8. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>rok zakończony</i> 31.12.2017	<i>rok zakończony</i> 31.12.2016
Wynagrodzenia	30 684	28 006
Koszty ubezpieczeń społecznych	5 950	5 479
Koszty świadczeń emerytalnych	531	339
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 713	1 626
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	38 878	35 450
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	27 653	25 259
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	11 225	10 191

12. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony</i> 31 grudnia 2017	<i>rok zakończony</i> 31 grudnia 2016
(Straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia brutto	(276)	(211)
Podatek dochodowy dotyczący strat aktuarialnych	53	40
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	0	0
	<u>(223)</u>	<u>(171)</u>

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	31.12.2017	31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy:	1 500	1 070
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 500	1 070
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Podatek odroczony:	(1 157)	(54)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(1 157)	(54)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	343	1 016
Podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody	(53)	(40)
Podatek dotyczący zysków (strat) aktuarialnych	(53)	(40)

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku/(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 047	4 982
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	0	0
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	1 047	4 982
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	199	947
<u>Wykorzystanie strat podatkowych z tytułu których nie utworzono aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</u>	0	0
<u>Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (efekt podatkowy), w tym:</u>	311	153
- zapłacone kary/ koszty spraw sądowych	2	6
- amortyzacja dotowanych środków trwałych		
- odsetki budżetowe	4	4
- koszty reprezentacji	12	29
- składki PFRON	38	16
- pozostałe	255	98
<u>Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania</u>	-167	-84
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej (33%) (2016: 20%)	343	1 016
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w zysku lub stracie	343	1 016
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	0	0

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	
	31.12.2017	31.12.2016
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Różnica między wartością bilansową i środków trwałych	6 153	5 911
Wynik wyceny realizowanych kontraktów	1 120	2 378
Pozostałe	31	250
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	7 304	8 539
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	2 884	2 440
Niewypłacone wynagrodzenia i składki ZUS	271	215
Odpisy aktualizujące należności udziałów i zapasów	241	258
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji		
Rezerwy na koszty	91	220
Zobowiązanie z tytułu wyceny kontraktów	257	323
Niezapłacone w terminie zobowiązania	1	9
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	144	342
Pozostałe	471	578
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 360	4 385

Aktywa/ Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 360	4 385
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	7 304	8 539
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	-	-
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-2 944	-4 154

14. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa nie skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31.12.2017	31.12.2016
Zwiększenie funduszu z zysku	80	68
Środki pieniężne	127	80
Zobowiązania z tytułu Funduszu	127	80
Saldo po skompensowaniu	-	-

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	727	643

15. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję nie jest obliczany ponieważ nie ma instrumentów rozładniających.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej	704	3.966
Zysk/ Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk netto	<u>704</u>	<u>3.966</u>

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	<u>4.318.701</u>	<u>4.318.701</u>

Zysk na jedną akcję (w złotych)	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
- podstawowy z zysku za okres przypadającego udziałowcom jednostki dominującej	0,16	0,92
- podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego udziałowcom jednostki dominującej	0,16	0,92

16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 26.06.2017 r. Walne Zgromadzenie RAFAMET S.A. podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2016 i wypłacie dywidendy. Na wypłatę dywidendy przeznaczono kwotę 1.295.610,30 zł, tj. 0,30 zł na jedną akcję płatne w dwóch ratach. Dzień dywidendy wyznaczono na 16.08.2017 r. Termin wypłaty dywidendy ustalono na dzień 30.08.2017 r. dla kwoty 647.805,15 zł tj. 0,15 zł na jedną akcję oraz na dzień 30.11.2017 r. dla kwoty 647.805,15 zł tj. 0,15 zł na jedną akcję. Dywidendą objęte są wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt.

Raportem bieżącym z dnia 31.01.2018 roku Zarząd RAFAMET S.A. poinformował że będzie rekomendować przeznaczenie zysku netto za 2017 r. na dywidendę w wysokości 0,24 zł na jedną akcję. Zwraca się uwagę, iż istnieje ograniczenie wynikające z umowy kredytowej z bankiem PKO BP S.A., o której mowa w nocie Oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązującej Zarząd Spółki RAFAMET S.A. do nierekomendowania WZA wypłaty dywidendy w wysokości przekraczającej 50% zysku netto za rok obrotowy, za który zysk podlega podziałowi.

RAFAMET S.A. wypłacił w 2016 roku dywidendę z zysku za 2015 rok w wysokości 1.296 tys. zł, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia RAFAMET S.A. z dnia 31.05.2016 roku w dwóch terminach. Dnia 20.07.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję) oraz 18.11.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję).

Na jedna akcję przypadała kwota 0,30 zł. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt. akcji według stanu na dzień 30.06.2016 roku. Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi na okaziciela.

17. Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA) - wartość netto	Własne	Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	Grunty użyt- kowane wieczy- ście	RAZEM
na dzień 31.12.2017 r.	74 985	17 350	919	93 254
na dzień 31.12.2016 r.	77 818	16 960	923	95 701

Ustanowione obciążenia na majątku

Łączna wartość ustanowionych hipotek na nieruchomościach z tytułu umów kredytowych i leasingowych na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 48.983,9 tys. zł i nie nastąpiła żadna zmiana do stanu na dzień 31.12.2016 roku.

Są to nieruchomości Emitenta wpisane do ksiąg wieczystych KW 27489, KW 37404, KW 37416, KW 37417, KW 37418, KW 55444 obciążone hipoteką do sumy 32.400 tys. zł, oraz nieruchomości Odlewni Rafamet sp. z o.o. wpisane do księgi wieczystej GL 1R/00032536/6 obciążone do sumy 16.584 tys. zł.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017 -31.12.2017 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2017 r.	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 01.01.2017	1 026	35 570	99 753	1 922	9 080	5 739	153 090
Zwiększenie w okresie 01.-12.2017	0	400	1 780	890	321	4 038	7 429
- zakupy	0	0	311	1260	151	4 038	4 626
- przyjęcia ze środków trwałych z budowy		400	1 468		88		1 956
- leasing finansowy			0	764	0		764
- pozostałe zwiększenia			1		82		83
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2017	0	0	929	331	118	1 956	3 334
- sprzedaż i likwidacja		0	929	331	118		1 378
- przyjęcia ze środków trwałych z budowy						1 956	1 956
Wartość brutto na dzień 31.12.2017	1 026	35 970	100 604	2 481	9 283	7 821	157 185
Umorzenie na dzień 01.01.2017	143	6 018	45 591	1 352	4 285		57 389
Amortyzacja za okres 01.-12.2017	4	852	5 837	232	729		7 654
Zmniejszenie z tytułu:	0	0	757	330	25		1 112
- sprzedaży i likwidacji			757	330	25		1 112
Umorzenie na dzień 31.12.2017	147	6 870	50 671	1 254	4 989		63 931
Wartość netto na dzień 01.01.2017 r.	883	29 552	54 162	570	4 795	5 739	95 701
Wartość netto na dzień 31.12.2017 r.	879	29 100	49 933	1 227	4 294	7 821	93 254

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016 -31.12.2016 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2016 r.	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 01.01.2016	1 026	35 098	97 373	1 926	7 994	3 915	147 332
Zwiększenie w okresie 01.-12.2016`	0	478	3 797	0	1 466	4 150	9 891
- zakupy	0	69	767	0	567	4 150	5 553
- przyjęcia ze środków trwałych z budowy		409	1 475		442		2 326
- leasing finansowy			1 515	0	236		1 751
- pozostałe zwiększenia			40		221		261
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2016	0	6	1 417	4	380	2 326	4 133
- sprzedaż i likwidacja		6	1 417	4	380		1 807
- przyjęcia ze środków trwałych z budowy						2 326	2 326
Wartość brutto na dzień 31.12.2016	1 026	35 570	99 753	1 922	9 080	5 739	153 090
Umorzenie na dzień 01.01.2016	140	5 119	40 124	1 123	3 747		50 253
Amortyzacja za okres 01.-12.2016	3	901	5 830	233	771		7 738
Zmniejszenie z tytułu:	0	2	363	4	233		602
- sprzedaży i likwidacji		2	363	4	233		602
Umorzenie na dzień 31.12.2016	143	6 018	45 591	1 352	4 285		57 389
Wartość netto na dzień 01.01.2016 r.	886	29 979	57 249	803	4 247	3 915	97 079
Wartość netto na dzień 31.12.2016 r.	883	29 552	54 162	570	4 795	5 739	95 701

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Do największych realizowanych inwestycji w toku należą:

Nazwa zadania	Wartość na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2016
Budowa karuzelowego centrum obróbczego KCI 500 CNC	1 009	998
Budowa wiertarko-frezarki WFA3-200 CNC	5 747	3 637
Budowa Hali Montażu II		
Modernizacja hydrooczyszczarki	240	137
Modernizacja budynków	26	298
Modernizacja pieca indukcyjnego	91	
Modernizacja płyty odlewniczej		48
Modernizacja linii regeneracji	383	
Wykonanie obciążników żeliwnych	113	
Stanowiska formierskie		517
Skrzynie formierskie	50	38
Wykonanie pokrywy kadzi 7T		38
Modernizacja zespołu modelowego	25	
Modernizacja nagrzewnic	64	
Modernizacja suwnicy	73	
Modernizacja rozdzielni RG2		17
Pozostałe modernizacje		11
RAZEM	7 821	5 739

W 2017 oraz w roku poprzednim największą realizowaną inwestycją w toku jest budowa wiertarko-frezarki WFA 3-200 CNC na którą nakłady na dzień 31.12.2017 r. wyniosły 5.746 tys. zł, oddanie inwestycji przesunięto na I kwartał 2018 roku.

17.1. Leasing

Leasingowane środki trwale

Środki trwale	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	19 329	3 197	16 132	19 329	2 159	17 170
Środki transportu	1 298	414	884	779	508	271
Pozostałe środki trwale	474	100	374	530	88	442
Razem	21 101	3 711	17 390	20 638	2 755	17 883

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 17.390 tys. zł. Na dzień 31.12.2016 r. 17.883 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Grupa użytkuje część maszyn, urządzeń oraz środków transportu w ramach leasingu finansowego a dodatkowo –w ramach leasingu operacyjnego. Okres obowiązywania umowy leasingu wynosi: 5 lat dla poz. 1-3,5,7, 10,14; 3 lata dla poz.4; 4 lata dla poz. 6,8,9,11,12,13. Z postanowień zawartych umów nie wynikają dodatkowe ograniczenia.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2017 r.:

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	10.12.2013r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
2.	09.05.2013r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI250/320N	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
3.	26.11.2014r.	mLeasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
4.	07.09.2015r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
5.	10.12.2015r.	mLeasing sp. z o.o. Warszawa	Poziome centrum obróbcze Multitec 300	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
6.	13.09.2017 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	3 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
7.	30.11.2017 r.	Alior Leasing sp z o.o. Wrocław	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
8.	18.07.2014 r.	Getin Leasing S.A.	samochód osobowy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
9.	07.08.2014 r.	Getin Leasing S.A.	samochód osobowy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
10.	09.09.2014r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tyglowy piec indukcyjny	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
11.	24.06.2015r.	PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	zespół chłodniczy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
12.	24.06.2015r.	PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	agregat wody	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
13.	02.02.2016r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	stanowisko do sferoidyzacji z wyposażeniem	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
14.	29.04.2016r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	mieszarko-nasypywarka masy formierskiej	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup

W 2017r. podpisano nowe umowy leasingu samochodów. Zakończył się leasing urządzenia nieprzemysłowego AWO150H. Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	10.12.2013r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
2.	09.05.2013r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI250/320N	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
3.	26.11.2014r.	mLeasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
4.	07.09.2015r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
5.	10.12.2015r.	mLeasing sp. z o.o. Warszawa	Poziome centrum obróbcze Multitec 300	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
6.	18.07.2014 r.	Getin Leasing S.A.	samochód osobowy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
7.	07.08.2014 r.	Getin Leasing S.A.	samochód osobowy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
8.	09.09.2014r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tygłowy piec indukcyjny	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
9.	24.04.2015r.	Getin Leasing S.A.	urządzenie nieprzemysłowe AWO150H	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
10.	24.06.2015r.	PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	zespół chłodniczy	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
11.	24.06.2015r.	PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	agregat wody	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
12.	02.02.2016r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	stanowisko do sferoidyzacji z wyposażeniem	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup
13.	29.04.2016r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	mieszarko-nasypywarka masy formierskiej	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup

W 2016r. podpisano nowe umowy leasingu: leasing zwrotny stanowiska do sferoidyzacji z wyposażeniem oraz mieszarko-nasypywarki masy formierskiej. Zakończył się leasing tokarka karuzelowa KCI 600/800N oraz dwóch samochodów osobowych. Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Nominalne raty leasingowe	Nominalne raty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania, z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:				
w ciągu jednego roku	2 817	3 433	2 579	3 097
od 1 do 5 lat	4 785	7 026	4 614	6 673
powyżej 5 lat		-	-	-
RAZEM	7 602	10 459	7 193	9 770
Pomniejszone o przyszłe odsetki	(409)	(689)		-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	7 193	9 770		

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Grunty	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki	
2 obrabiarki		6 955			6 955
Samochody			884		884
Suwnice		2 730			2 730
piec indukcyjny		5 172			5 172
zespół chłodnicy				229	229
agregat wody				39	39
Stanowisko do sferoidyzacji z wyposażeniem		873		106	979
Mieszarko-nasypywarka masy formierskiej		402			402
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		16 132	884	374	17 390

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Grunty	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki	
2 obrabiarki		7 441			7 441
Samochody			271		271
Suwnice		2 958			2 958
piec indukcyjny		5 365			5 365
zespół chłodnicy				261	261
agregat wody i urządzenie nieprzemysłowe AWO150H				47	47
Stanowisko do sferoidyzacji z wyposażeniem		913		134	1047
Mieszarko-nasypywarka masy formierskiej		493			493
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		17 170	271	442	17 883

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

18. Nieruchomości inwestycyjne

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	<i>rok zakończony 31.12.2017</i>	<i>rok zakończony 31.12.2016</i>
Stan na początek okresu	126	132
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- zmiana przeznaczenia środków trwałych	-	-
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	5	6
- amortyzacji bieżącej	5	6
Stan na koniec okresu	121	126

W roku zakończonym 31.12.2017 oraz 31.12.2016 przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 28,6 tys. zł. Najemca dodatkowo ponosi koszty za dostarczone media oraz inne usługi świadczone przez wynajmującego w oparciu o złożone zamówienie. Czynniki podlega corocznej waloryzacji wskaźnikiem wzrostu podatku od gruntów i nieruchomości płaconego przez wynajmującego. Koszty konserwacji, bieżące naprawy i remonty zobowiązany jest do ponoszenia zgodnie z umową najemca.

19. Wartości niematerialne

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31.12.2017	31.12.2016
a) prace rozwojowe	2 066	2 498
b) oprogramowanie, patenty i licencje	261	221
c) Znak towarowy	1 054	1 134
Razem	3 381	3 853

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017-31.12.2017 r.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Oprogramowanie patenty i licencje</i>	<i>Znak towarowy</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	11 202	1 919	1 200	14 321
Nabycia		120		120
Wytworzenie	107			107
Reklasyfikacja				0
Likwidacja		47		47
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	11 309	1 992	1 200	14 501
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	8 704	1 698	66	10 468
Odpis amortyzacyjny za okres	539	80	80	699
Reklasyfikacja				0
Likwidacja		47		47
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	9 243	1 731	146	11 120
				0
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 498	221	1 134	3 853
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 066	261	1 054	3 381

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016-31.12.2016 r.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Oprogramowanie patenty i licencje</i>	<i>Znak towarowy</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	9 574	1 910		11 484
Nabycia	1 425	9	1 200	2 634
Wytworzenie	203	0		203
Reklasyfikacja				0
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	11 202	1 919	1 200	14 321
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	8 094	1 577	0	9 671
Odpis amortyzacyjny za okres	610	121	66	797
Reklasyfikacja				0
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	8 704	1 698	66	10 468
				0
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 480	333	0	1 813
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 498	221	1 134	3 853

20. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności

RAFAMET S.A. posiada 50% udziałów w firmie OOO „Stanrus-RAFAMET” z siedzibą w Moskwie. Wartość udziałów wynosi 5 tys. rubli. Spółka ta została powołana dla uczestnictwa w przetargach handlowych i pełni funkcje pośrednika handlowego na rynku wschodnim.

Zmiana stanu udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	Rok zakończony dnia 31.12.2017	Rok zakończony dnia 31.12.2016
Stan na początek okresu	0	0
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- udział w zysku		
- przeliczenie udziału w zysku/ stracie jednostki działającej za granicą	-	-
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- przeliczenie udziału w zysku/ stracie jednostki działającej za granicą	-	-
- udział w stracie	-	-
Stan na koniec okresu	-	-

Grupa zaprzestała wykazywać udział w stratach jednostki (ze względu na ujemne aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia). Wartość skumulowanych nierozpoznanych strat (udziału w stratach) Grupy wynosi ok. 179 tys. złotych.

21. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Grupa posiada akcje i udziały niżej wymienionych spółek, które nie są notowane na giełdzie. Aktywa te wyceniane są w cenie nabycia pomniejszoną o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy aktualizujące tworzy się w pełnej wysokości, w oparciu o uzyskaną informację o negatywnych wynikach finansowych tych spółek.

W 2017 roku oraz w poprzednim roku, nie nabyto ani nie sprzedano posiadanych akcji i udziałów. Wykorzystano utworzony odpis aktualizujący na wartość posiadanych akcji w Hucie Jedność S.A. w związku z zakończeniem likwidacji Spółki.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2017	31.12.2016
a) udziały i akcje (nie notowane na giełdzie)	326	326
b) akcje (notowane na giełdzie)	-	-
RAZEM	326	326

Wykaz posiadanych akcji i udziałów

Stan na	Nazwa i siedziba Spółki	Wartość wg cen nabycia akcji	Trwała utrata wartości	Wartość bilansowa akcji	% udziału w kapitale jednostki	% głosów w organie stanowiącym Spółki
31.12.2017		1 096	-770	326	x	x
	Polfer S.A. Warszawa, ul. Dzielna 60	814	-614	200	1,21	1,21
	Ferrex sp. z o.o. Poznań, ul. R.Maya 1	126	-	126	1,42	1,42
	Mex-Holding sp. z o.o. w likwidacji Warszawa, ul. Mokotowska 49	-	-	-	0,05	0,05
	Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	-	0,30	0,30
31.12.2016		1 200	-874	326	x	x
	Polfer S.A. Warszawa, ul. Dzielna 60	814	-614	200	1,21	1,21
	Ferrex sp. z o.o. Poznań, ul. R.Maya 1	126	-	126	1,42	1,42
	Mex-Holding sp. z o.o. w likwidacji Warszawa, ul. Mokotowska 49	-	-	-	0,05	0,05
	Huta Jedność S.A. w likwidacji Siemianowice Śl. ul. Stycznia 1	104	-104	-	0,38	0,38
	Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	-	0,30	0,30

21.1. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Kaucja gwarancyjna	590	413
Należności z tytułu upadłości likwidacyjnej i zasądzone	352	352

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

RAZEM należności długoterminowe brutto	942	765
Odpisy aktualizujące wartość należności	352	352
RAZEM należności długoterminowe netto	590	413

Kaucja gwarancyjna obejmuje wpłatę dokonaną na zabezpieczenie zwrotu przedmiotu leasingu - pieca indukcyjnego wynikającego z umowy leasingu z dnia 09.09.2014 r. podpisaną z Millennium Leasing Sp. z o.o.

Należności z tytułu upadłości likwidacyjnej w wysokości 352 tys. zł obejmują:

- Należności od FUM Poręba w wysokości 263 tys. zł. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej majątku FUM Poręba z dnia 29.05.2015 roku w/w należności zostały zgłoszone do Sądu Rejonowego w Częstochowie. Na należności utworzono w 100% odpis aktualizujący wartość.
- Należności od Fablok Chrzanów w wysokości 89 tys. zł. W związku z postępowaniem upadłościowym należności objęto w 100% odpisem aktualizującym.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych

	31.12.2017	31.12.2016
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na początek okresu	352	352
Zwiększenia, w tym:	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na koniec okresu	352	352

Należności długoterminowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2017	31.12.2016
Od 1 roku do 3 lat	942	765
Od 3 lat do 5 lat		
powyżej 5 lat		
Należności długoterminowe brutto	942	765
odpis aktualizujący wartość należności	352	352
Należności długoterminowe netto	590	413

21.2. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2017	31.12.2016
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	18	31
Oplaty serwisowe , wdrożenie programu, opłaty internetowe	8	2
Suma długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	26	33

22. Zapasy

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Zapasy	31.12.2017	31.12.2016
Materiały netto	4 942	4 609
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	12 845	9 159
Produkty gotowe	527	923
Towary	208	86
Zapasy ogółem	18 522	14 777
- wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	4 800	-

W okresie zakończonym dnia 31.12.2017 r. Grupa wykorzystała odpis aktualizujący wyroby gotowe w wysokości 37 tys. zł, dotyczący sprzedanych odlewów wycenionych na dzień 31.12.2016r do ceny nie wyższej niż cena sprzedaży. W okresie zakończonym dnia 31.12.2017 r. grupa nie dokonała odpisów aktualizujących zapasy.

W okresie zakończonym dnia 31.12.2016 r. Grupa wykorzystała odpis aktualizujący wyroby gotowe w wysokości 32 tys. zł, a zawiązała odpis aktualizujący na wyroby gotowe i produkcję w toku na wartość 37 tys. zł, jednocześnie w tym samym okresie zawiązano odpis aktualizujący materiały w wysokości 14 tys. zł.

W roku zakończonym dnia 31.12.2017 roku zapasy do kwoty 4.800 tys. zł stanowiły zabezpieczenie umowy kredytowej zawartej z Bankiem Milenium S.A. dnia 14.09.2017 roku.

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

23.1. Należności handlowe

Należności handlowe	31.12.2017	31.12.2016
od jednostek powiązanych	139	134
od pozostałych jednostek	33 247	27 021
Należności z tytułu dostaw i usług brutto:	33 386	27 155
odpisy aktualizujące wartość należności	343	435
Należności z tytułu dostaw i usług netto	33 043	26 720

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. Z wybranymi kontrahentami Grupa ustala termin spłaty należności indywidualnie w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

	31.12.2017	31.12.2016
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	435	2 419
Zwiększenia, w tym:	4	13
dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	4	13
Zmniejszenia w tym:	96	1 997
wykorzystanie odpisów aktualizujących		143

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

wykorzystanie odpisów aktualizujących w związku z przedawnieniem		1 622
rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	96	232
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na koniec okresu	343	435

W 2017 r. Spółka utworzyła odpisy na należności handlowe w wysokości 4 tys. zł

Rozwiązano natomiast odpisy na należności z tytułu dostaw od odbiorcy z Nigerii z tytułu otrzymanej zapłaty.

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2017	31.12.2016
0-90	14 676	16 407
90-180	7 421	5 799
180-360	1 337	214
powyżej 360		
Przeterminowane brutto	8 687	4 735
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	33 386	27 155
odpis aktualizujący wartość należności	343	435
Należności z tytułu dostaw i usług netto	33 043	26 720

Przeterminowane należności handlowe

	do 90 dni	91 - 180	181 - 360	pow. 360	RAZEM
31.12.2017					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	5 104	1 373	1 712	498	8 687
odpisy aktualizujące wartość należności				343	343
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	5 104	1 373	1 712	155	8 344
31.12.2016					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	1 802	638	1 791	504	4 735
odpisy aktualizujące wartość należności		93		342	435
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	1 802	545	1 791	162	4 300

Należności przeterminowane, ale nie uznane za nieściągalne nie zostały objęte odpisem.

23.2. Należności z tytułu kontraktów

	31.12.2017	31.12.2016
od jednostek powiązanych	2 328	1 032
od pozostałych jednostek	28 315	50 996
Należności z tytułu kontraktów brutto:	30 643	52 028
odpisy aktualizujące wartość należności		
Należności z tytułu kontraktów netto:	30 643	52 028

23.3. Pozostałe należności

	31.12.2017	31.12.2016
należności z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	3 995	3 661
zaliczki na dostawy	941	903
pozostałe należności	310	567
dochodzone na drodze sądowej	19	
Pozostałe należności (brutto)	5 265	5 131
odpisy aktualizujące należności	37	
Pozostałe należności (netto)	5 228	5 131

23.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych

	31.12.2017	31.12.2016
w walucie polskiej	37 121	59 942
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	32 173	24 372
waluta – EUR	7 252	3 933
przeliczone na PLN	29 408	16 856
waluta – USD	22	75
przeliczone na PLN	76	306
waluta – AUD	1 010	-
przeliczone na PLN	2 670	-
waluta – CZK	119	45 177
przeliczone na PLN	19	7 210
Należności krótkoterminowe	69 294	84 314

24. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 31.12.2017r. nie wystąpiły aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.

25. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2017	31.12.2016
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	141	116
Provizje dotyczące maszyn w produkcji w toku	123	-
Energia rozliczana w czasie	70	60
Oplaty serwisowe , wdrożenie programu, opłaty internetowe	75	17
Koszty kontroli budynków	24	23
Modele rozliczane w czasie	30	-
Dokumentacja rozliczana w czasie	22	-
Koszty finansowe rozliczane w czasie	27	28
Pozostałe	32	87
Suma krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych	544	331

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w banku	3 318	1 712
Środki pieniężne w kasie	2 340	136
RAZEM	5 658	1 848

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Struktura walutowa środków pieniężnych

	31.12.2017	31.12.2016
w walucie polskiej	416	428
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	5 242	1 420
waluta – EUR	1 253	291
przeliczone na PLN	5 081	1 246
waluta – USD	46	40
przeliczone na PLN	156	162
pozostałe waluty przeliczone na PLN	5	12

27. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. Grupa nie wykazuje aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe

28.1. Kapitał zakładowy

Seria/emisja Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	Wartość jednostkowa w zł.	Wartość Serii/emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A,B,C,D/ zwykle na okaziciela	Brak	1 363 290	10	13 633	Wpłata	01.07.1992
E/ zwykle na okaziciela	Brak	76 277	10	763	Wpłata	21.07.1994
F/ zwykle na okaziciela	Brak	2 879 134	10	28 791	Wpłata	21.12.2007
Razem liczba sztuk akcji		4 318 701				
Razem kapitał zakładowy				43 187		

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10,00 PLN i zostały w pełni opłacone.

28.1.1. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

28.1.2. Znaczący akcjonariusze

Według stanu na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania tj. na dzień 27.04.2018 r. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy są:

Akcyonariusze	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Warszawa	2 042 214	20 422 140	47,29%	2 042 214	47,29%
Krzysztof Jędrzejewski	283 773	2 837 730	6,57%	283 773	6,57%
SEZAM IX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (701.423 akcji posiada „KW” sp. z o.o. – PROMAC spółka komandytowo – akcyjna)	1 131 423	11 314 230	26,20%	1 131 423	26,20%
Michał Tatarek z podmiotami powiązanymi	261 000	2 610 000	6,04%	261 000	6,04%

28.2. Kapitał zapasowy

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zapasowy utworzony ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość	22 283	20 650
Ustawowo wymagana wartość	14 396	14 396
Z podziału zysku za rok poprzedni	2 626	1 633
RAZEM	39 305	36 679

28.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej

	31.12.2017	31.12.2016
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ceny nominalnej	13 034	13 034
RAZEM	13 034	13 034

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej został utworzony w 2007 roku z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 14 396 tys. zł., która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 1 362 tys. zł.

28.4. Niepodzielony zysk/(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Dodatkowo, Grupa w ramach kapitałów własnych wykazuje nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej, który został utworzony w 2007 r. z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad nominalną w kwocie 14 396 tys. zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 1 362 tys. zł.

Zgodnie z przepisami Kodeks Spółek Handlowych kapitał ten nie podlega wypłacie w formie dywidendy dla Akcjonariuszy.

Zwraca się uwagę, iż istnieje ograniczenie wynikające z umowy kredytowej z bankiem PKO BP S.A, o której mowa w nocy nr 29 Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, zobowiązującej Zarząd Spółki RAFAMET S.A. do nierekomentowania WZA wypłaty dywidendy w wysokości przekraczającej 50% zysku netto za rok obrotowy, za który zysk podlega podziałowi.

29. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty w rachunku bieżącym	18 902	9 338
Pozostałe kredyty krótkoterminowe	3 000	9 133
Kredyty bankowe inwestycyjne długoterminowe	5 400	8 000
Kredyt bankowy inwestycyjny krótkoterminowe	2 600	2 400
Pożyczka z WFOŚiGW	587	706
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	30 489	29 577
- długoterminowe	5 868	8 587
- krótkoterminowe	24 621	20 990
Płatne na żądanie lub w okresie do 1 roku	24 621	20 990
Powyżej 12 miesięcy – do 3 lat	5 268	5 159
Powyżej 3 lat	600	3 428
Suma kredytów i pożyczek	30 489	29 577

Na dzień 31.12.2017 r. Grupa kapitałowa zwiększyła zadłużenie z tytułu wykorzystania kredytów o 912 tys. zł i wyniosło 30.489 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. Emitent posiada zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 8.000 tys. zł na budowę hali oraz kredyty w rachunku bieżącym na kwotę 12.888 tys. zł.

Umowę o kredyt inwestycyjny w kwocie 12.000 tys. zł zawarto dnia 21.03.2014 r. Końcowy okres spłaty kredytu przypada na dzień 20.03.2021 r., rozpoczęcie spłaty nastąpiło od dnia 30.04.2016 r. O procentowanie zostało ustalone na warunkach rynkowych Wibor 3M + marża banku. Umowę zawarto z PKO BP S.A. w Warszawie.

Emitent wykorzystywał przejściowo w ciągu roku środki kredytowe (kredyt w rachunku bieżącym) wynikające z umowy o limit kredytowy wielocelowy. Dostępność limitu w ramach ww. linii kredytowej w wysokości 15.000 tys. zł, zgodnie z aneksem nr 9 z dnia 15.02.2017 r., upływa dnia 15.02.2020 r. Oprocentowanie zostało ustalone na warunkach rynkowych Wibor 1M + marża banku. Umowę zawarto z PKO BP S.A. w Warszawie.

Dnia 26.05.2017 roku Spółka podpisała z HSBC Bank Polska S.A. aneks do umowy z dnia 14.10.2009 r. o udzielenie linii gwarancyjnej i akredytyw do wysokości 6.000 tys. EUR.

Na mocy niniejszego aneksu ulega zmianie nazwa umowy z "Umowy o linię gwarancji i akredytyw" na „Umowę o kredyt w rachunku bieżącym, gwarancje i akredytywy”.

Emitent może wykorzystywać niniejszy limit w następujący sposób:

- na gwarancje bankowe do wysokości 6.000.000,00 EUR,
- na akredytywy do wysokości 1.000.000,00 EUR,
- kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 500.000,00 EUR.

Oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym zostało ustalone w oparciu o stawkę EURIBOR 1M + marża bankowa.

Prowizje bankowe zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe.

Zabezpieczenie umowy stanowią :

- cesje wierzytelności przysługujące Emitentowi z tytułu zawartych kontraktów handlowych,
- poddanie się egzekucji w trybie art.777 § 1 pkt. 5 Kodeksu Postępowania Cywilnego,
- pełnomocnictwo do rachunków bankowych Emitenta w banku.

Określono termin dostępności limitu na dzień 25.05.2018 r.

Zadłużenie z tytułu kredytu w rachunku bieżącym na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 0 EUR.

Kredyt w rachunku bieżącym zawarty z mBank S.A. w Warszawie – umowa nr 19/052/16/Z/VV do kwoty 2.000 tys. zł z terminem spłaty do dnia 25.07.2017 r.

- umowa została zawarta na warunkach finansowych WIBOR O/N + marża banku,
- prowizje od kredytu zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe,
- zabezpieczenie spłaty kredytu stanowią m.in.: weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową Emitenta oraz cesja wierzytelności z kontraktu.

Dnia 11.07.2017 r. Emitent podpisał aneks nr 2/17 do umowy nr 19/052/16/Z/VV („Umowa”) o kredyt w rachunku bieżącym z limitem w wysokości 2.000 tys. zł z m Bank S.A., wydłużający termin spłaty ww. kredytu do 15.09.2017r.

Dnia 29.08.2017 roku Emitent zawarł aneks nr 3/17 do umowy kredytu w rachunku bieżącym nr 19/052/16/Z/VV z mBank S.A. zmieniający okres spłaty kredytu z 15.09.2017 r. na 31.08.2018 r.

Zadłużenie z tytułu ww. kredytu na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 1.709 tys. zł.

Dnia 24.08.2017 r. Spółka zawarł aneks nr 17 do umowy o limit wierzytelności nr CRD/L/30025/09 z Raiffeisen Bank Polska S.A. do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r. ,na mocy niniejszego aneksu spółka w ramach limitu na poziomie 8.000 tys zł, będzie mogła korzystać z kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 2.000 tys zł w okresie do dnia 31.10.2017r.

Dnia 27.10.2017 roku Emitent zawarł aneks nr 18 do umowy o limit wierzytelności nr CRD/L/30025/09 z Raiffeisen Bank Polska S.A. do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r.

Limit wierzytelności został ustalony na dotychczasowym poziomie 8.000 tys. zł, a okres wykorzystania limitu został wydłużony do dnia 15.02.2019 r.

Na podstawie niniejszego aneksu Emitent może wykorzystywać przedmiotowy limit na:

- a) gwarancje bankowe: przetargowe, zwrotu zaliczki, dobrego wykonania umowy, rękojmi, płatnicze oraz gwarancje mieszane; w ramach obowiązującego limitu będą wystawiane gwarancje do kwoty 8.000 tys. zł z terminem ważności do dnia 17.04.2020 r., natomiast gwarancje do kwoty 3.500 tys. zł z terminem ważności do dnia 15.04.2022 r.,
- b) walutowe transakcje terminowe do kwoty stanowiącej równowartość 2.000 tys. zł z terminem spłaty do 17.01.2020,
- c) kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 2.000 tys zł z okresem spłaty do dnia 15.02.2019 r.

Zadłużenie z tytułu kredytu w rachunku bieżącym na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 0 tys. zł.

Dnia 20.04.2016 r. spółka zależna ODLEWNIA RAFAMET Sp. z o.o. zawarła umowę o factoring odwrotny z Bankiem Millennium S.A. do wysokości zadłużenia 1.000 tys. zł. Dnia 14.02.2017r. spółka zależna zawarła aneks na mocy którego dostępny limit został obniżony do 900 tys zł, zaś Bank umożliwił wykorzystanie faktoringu do płatności w walucie EUR, gdzie maksymalny cykl rozliczeniowy określony zostanie odrębnie dla każdego dostawcy.

Umowa została zawarta na warunkach rynkowych, koszty finansowe WIBOR 1M + marża, okres obowiązywania umowy upływa dnia 19.04.2018 r.

Zabezpieczenie umowy stanowi weksel in blanco spółki zależnej oraz hipoteka.

Dnia 04.08.2016 r. ODLEWNIA RAFAMET Sp. z o.o. zawarła aneks do umowy zawartej z Bankiem Millennium S.A. o kredyt złotówkowy w rachunku bankowym do wysokości zadłużenia 6.200 tys. zł. Na mocy niniejszego aneksu ustalono nowy termin spłaty kredytu, który przypada na dzień 06.08.2018 r. Warunki finansowe umowy nie uległy zmianie. Bank odstąpił od poręczenia RAFA-MET S.A. jako dodatkowego zabezpieczenia kredytu .

Dnia 14.09.2017 r. ODLEWNIA RAFAMET Sp. z o.o. zawarła umowę o kredyt złotówkowy obrotowy nr 10917/17/400/04 z Bankiem Millennium S.A w wysokości 3.000 tys. zł z przeznaczeniem na spłatę kredytu w PKO BP S.A.. Termin spłaty kredytu został ustalony do dnia 06.08.2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu jest zastaw na zapasach w wysokości 4.800 tys. zł hipoteka kaucyjna oraz weksel in blanco.

Oprocentowanie kredytu zostało ustalone w oparciu o WIBOR 1M + marża banku.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Zadłużenie Odlewni RAFAMET sp. z o.o. z tytułu zaciągniętych kredytów w instytucjach finansowych na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 9.601 tys. zł i kształtowało się następująco:

- kredyt w rachunku bieżącym zaciągnięty w Banku Millennium S.A. w Warszawie w kwocie 6.200 tys. zł (stan zadłużenia 5.821 tys. zł),
- pożyczka WFOŚiGW w Katowicach w kwocie 717 tys. zł (stan zadłużenia 588 tys. zł),
- kredyt obrotowy zaciągnięty w Banku Millennium S.A. w kwocie 3.000 tys. zł (stan zadłużenia 3.000 tys. zł),
- factoring odwrotny z Bankiem Millennium S.A. w kwocie 900 tys. zł (stan zadłużenia 192 tys. zł) .

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2017

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN/EUR]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A	15 000 PLN	11 179	WIBOR 1M+ marża	15.02.2020	Hipoteka do wysokości 18 000 tys. zł. i cesja z ubezpieczenia
PKO BP S.A.	12 000 PLN	8 000	WIBOR 3M+marża	20.03.2021	Hipoteka do wysokości 14 400 tys. zł. i cesja z ubezpieczenia
mBank- limit kredytowy w rachunku bieżącym	2 000 PLN	1 709	WIBOR O/N + marża	31.08.2018 r.	Cesja z kontraktów oraz weksel in blanco z deklaracją wekslową
HSBC Bank Polska S.A. kredyt w rachunku bieżącym	500 EUR	0	EURIBOR 1M+marża	25.05.2018	Cesja z kontraktów poddanie się egzekucji i pełnomocnictwo do rachunków
Raiffeisen Bank Polska S.A.	2 000 PLN	0	WIBOR 1M+ marża	15.02.2019	Cesja należności z kontraktów i weksel In blanco
Bank Millenium S.A. kredyt w rach. bieżącym	6 200 PLN	5 821	WIBOR 1M+marża	06.08.2018	Hipoteka kaucyjna
Bank Millenium S.A Faktoring odwrotny	900 PLN	192	WIBOR 1M+marża	19.04.2018	Hipoteka oraz weksel in blanco z deklaracją
Bank Millenium S.A. kredyt obrotowy	3 000 PLN	3 000	WIBOR 1M+marża	06.08.2018	Hipoteka kaucyjna, zastaw na zapasach do 4.800 tys zł i weksel in blanco
WFOŚiGW	717 PLN	588	0,95% redyskonta weksli NBP	15.11..2022	gwarancja bankowa poręczona przez RAFAMET S.A.
Razem:		30 489			

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A	15 000	7 329	WIBOR 1M+ marża	15.02.2017	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia
PKO BP S.A.	12 000	10 400	WIBOR 3M+marża	20.03.2021	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia
mBank- limit kredytowy w rachunku bieżącym	2 000	909	WIBOR O/N + marża	25.07.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco
mBank – kredyt obrotowy	1 500	1 100	WIBOR 1M+ marża	31.05.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco
Bank Millenium S.A.	6 200	6 190	WIBOR 1M+marża	06.08.2018	Hipoteka
Bank Millenium S.A Faktoring odwrotny	1 000	0	WIBOR 1M+marża	19.04.2017	Hipoteka oraz weksel in blanco z deklaracją
PKO BP S.A.	3 000	2 943	WIBOR 1M+marża	16.09.2017	poręczenie RAFAMET S.A.
WFOŚIGW	717	706	0,95% redyskonta weksli NBP	15.11..2022	gwarancja bankowa poręczona przez RAFAMET S.A.
Razem:	41 417	29 577			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

	31.12.2017	31.12.2016
w walucie polskiej	30 489	29 577
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	-	-
waluta – USD	-	-
Kredyty i pożyczki ogółem	30 489	29 577

Warunki wynikające z umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 21.03.2014 r. (COVENANTS)

Zgodnie z aneksem do umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 21.08.2015 r., RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA. Weryfikacja tego wskaźnika następuje co pół roku.

- c) Utrzymywania wskaźnika Pokrycia Obsługi Długu, wyznaczonego jako stosunek sumy zysku netto, amortyzacji i odsetek w stosunku do sumy płatności odsetkowej i kapitałowej (spłaty kapitału wynikające z umów kredytowych), na poziomie nie niższym niż 1,2, w całym okresie kredytowania. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- d) Utrzymania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA, na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Weryfikacja tego wskaźnika następuje rocznie.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy marża banku zostanie podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Ponadto w przypadku nie niespełnienia warunków podanych w pkt c i/lub d, Bank ma prawo żądać dodatkowych zabezpieczeń lub może wypowiedzieć umowę. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powoduje, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka wypełniła postanowienia umowy kredytowej.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka wypełniła postanowienia umowy kredytowej.

Warunki wynikające z umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. z późn. zm.(COVENANTS).

Z datą 21.08.2015 r. podpisano aneks do umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. Zgodnie z aneksem do umowy RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA na poziomie nie niższym niż 50% łącznej wartości transakcji walutowych przeprowadzonych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować co pół roku.
- c) Utrzymywania w okresie kredytowania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Wskaźnik będzie weryfikowany rocznie na podstawie danych jednostkowych.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy podanych w pkt a, b, i c marża banku miała zostać podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powodowałaby, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie. Ponadto w przypadku pogorszenia się w ocenie PKO BP SA sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy Bank ma prawo żądać dodatkowego zabezpieczenia wierzycelności.

PKO BP SA ma prawo wypowiedzieć Umowę w przypadku:

- a) Planowane do wypłaty kwoty zysku netto przypadające w okresie realizacji kredytu stanowią zagrożenia terminowości spłaty zobowiązania wobec PKO BP SA.
- b) Wysokość faktycznie dokonanej wypłaty zysku spowoduje zagrożenie terminowości spłaty zobowiązań wobec PKO BP SA.

Zgodnie z zapisami umowy kredytowej w przypadku naruszenia umowy kredytowej bank ma prawo żądania spłaty jakiegokolwiek zadłużenia przed pierwotnie ustalonym w Umowie terminem.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka wypełniła postanowienia umowy kredytowej.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka wypełniła postanowienia umowy kredytowej.

Kredyt w rachunku bieżącym spółki zależnej- umowa nr 31 1020 2528 0000 0002 0391 8786 z późniejszymi zmianami zawarta z Bankiem PKO BP S.A.

"Kredytobiorca zobowiązuje się do utrzymywania w okresie trwania transakcji wskaźnika: zadłużenie finansowe netto/EBITDA na poziomie nie wyższym niż 3,7; wskaźnik liczony będzie w cyklach kwartalnych za okres ostatnich 4 zakończonych kwartałów; zadłużenie finansowe należy definiować jako sumę zadłużenia krótko- i długoterminowego minus środki pieniężne w kasie i rachunkach bankowych/zysk z działalności operacyjnej plus amortyzacja - ujemna wartość

EBITDA jest równoznaczna z przekroczeniem powyższego wskaźnika; ujemna wartość wskaźnika Debt/EBITDA, spowodowana ujemną wartością EBITDA jest równoznaczna z przekroczeniem powyższego wskaźnika, w przypadku złamania covenantu PKO BP S.A. przysługiwać będzie prawo do zastosowania sankcji przewidzianych w umowie kredytowej m.in. do:

- 1) zmiany warunków cenowych umowy kredytu,
- 2) wstrzymania wykorzystania kredytu,
- 3) ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia wierzytelności PKO BP SA,
- 4) wypowiedzenia umowy kredytu.

Ponadto PKO BP SA jest uprawniony do zastosowania sankcji przewidzianych w umowie m.in:

- 1) zmiany warunków cenowych umowy kredytu,
- 2) wstrzymania wykorzystania kredytu,
- 3) ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia wierzytelności PKO BP SA,
- 4) wypowiedzenia umowy kredytu.

w przypadku przekroczenia przez poręczyciela FO RAFAMET SA wskaźnika: dług netto/EBITDA wartości 3,5 (liczonego w cyklach rocznych na bazie jednostkowych danych poręczyciela FO RAFAMET SA za okres ostatniego zakończonego roku obrachunkowego na podstawie jednostkowych rocznych sprawozdań finansowych wg. zasad określonych powyżej."

Kredyt w rachunku bieżącym zaciągnięty przez spółkę zależną- umowa nr 5990/13/400/04 z późniejszymi zmianami zawarta z Bankiem Millennium SA:

„Kredytobiorca zobowiązuje się do utrzymywania w okresie do całkowitej spłaty zadłużenia wskaźnika poziomu zadłużenia na poziomie nie wyższym niż 0,75.

Wskaźnik weryfikowany będzie na podstawie jednostkowych sprawozdań finansowych w okresach rocznych

Wskaźnik liczony jako: (Suma bilansowa-Kapitał Własny)/ Suma bilansowa"

„Kredytobiorca zobowiązuje się do utrzymywania kapitałów własnych wraz z zyskiem roku bieżącego skorygowanym o wypłaty środków przez właścicieli, na poziomie nie niższym niż 14 000 000 PLN”

„Kredytobiorca zobowiązuje się do zapewnienia pochodzących z działalności gospodarczej wpływów na rachunek rozliczeniowy nie mniejszej niż 75% przychodów netto ze sprzedaży Kredytobiorcy”

„Kredytobiorca zobowiązuje się do zapewnienia obrotów powstałych w wyniku realizacji transakcji walutowych pomiędzy Bankiem a Kredytobiorcą, po zawarciu odrębnych umów w wysokości proporcjonalnej do udziału Banku w finansowaniu Kredytobiorcy, jednakże nie mniejszej niż 80% obrotu walutowego miesięcznie”

Spółka zależna wypełniła również warunki covenants wynikające z zawartych umów kredytowych.

30. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych

	<i>na dzień 31.12.2017</i>	<i>na dzień 31.12.2016</i>
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	2 489	2 589
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	7 087	6 939
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystane urlopów - krótkoterminowe	988	885
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii - krótkoterminowe		195
Razem rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym:	10 564	10 608
- długoterminowe	8 335	8 198
- krótkoterminowe	2 229	2 410

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną na dzień 31 grudnia 2017 oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyceny na dzień sprawozdawczy są następujące:

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Stopa dyskontowa (%)</i>	3,2% w RAFAMET S.A. 3,3% w spółce zależnej	3,5% w RAFAMET S.A. 3,5% w spółce zależnej
<i>Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)</i>	1,7% w 2018 w RAFAMET S.A oraz 1,0% w spółce zależnej	0% w 2017 w RAFAMET S.A oraz 0% w spółce zależnej

Podsumowanie rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Zmiany w stanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	31.12.2017	31.12.2016
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu sprawozdawczego	2 589	2 202
Koszty bieżącego zatrudnienia	83	71
Koszty odsetek	72	54
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	389
(Zyski) straty aktuarialne	276	212
Wypłacone świadczenia	-531	-339
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego	2 489	2 589

30.1. Zmian stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 589	6 939	885	195
Utworzenie rezerwy	431	992	783	
Rozwiązanie rezerwy	0	0	100	
Wykorzystanie rezerwy	531	843	580	195
Na dzień 31 grudnia 2017 roku, w tym:	2 489	7 088	988	0
- długoterminowe	2 079	6 256	0	
- krótkoterminowe	411	830	988	
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 202	6 884	655	170
Utworzenie rezerwy	726	821	1 130	195
Rozwiązanie rezerwy	0	0	500	
Wykorzystanie rezerwy	339	766	400	170
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tym:	2 589	6 939	885	195
- długoterminowe	2 084	6 114	0	
- krótkoterminowe	505	825	885	195

31. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne

31.1. Zmiany stanu pozostałych rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

	RAZEM	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Pozostałe rezerwy	Rezerwy na prowizje
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 349	280	-	2 069
Utworzone w ciągu roku obrotowego	3 143	100	1 016	2 027
Wykorzystane	2 715	80		2 635
Rozwiązania	100	100	-	
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 677	200	1 016	1 461
- krótkoterminowe	2 677	200	1 016	1 461
- długoterminowe	-	-		-
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 519	350	-	1 169
Utworzone w ciągu roku obrotowego	2 739	205		2 534
Wykorzystane	1 859	225		1 634
Rozwiązania	50	50	-	
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 349	280	-	2 069
- krótkoterminowe	2 349	280	-	2 069
- długoterminowe	-	-		-

31.2. Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Grupa tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i 2 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty. Koszty z tytułu utworzonych rezerw Grupa wykazuje w ramach kosztów sprzedaży.

31.3. Rezerwy na prowizje

Pozycja obejmuje rezerwę na prowizję dotyczącą pośrednictwa sprzedanych maszyn. Koszty z tytułu utworzonych rezerw na prowizje Grupa wykazuje w ramach kosztów sprzedaży.

32. Zobowiązania długoterminowe

Pozycja obejmuje zatrzymaną płatność wobec wykonawcy oddanej do użytkowania w 2015 roku Hali Montażu II tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania długoterminowe	96	321

Zabezpieczenie zgodnie z umową będzie zwalniane etapowo, tj.:

- 70% zabezpieczenia po upływie 36 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi wartość 225 tys. zł płatne do lutego 2018 roku. Na dzień raportu nie zwolniono części zabezpieczenia z uwagi na zgłoszone usterki.
- 15% zabezpieczenia po upływie 60 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2020 roku,
- 15% zabezpieczenia w terminie 120 miesięcy od dnia podpisania Protokołu Końcowego co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2025 roku.

33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu kontraktów oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	18 553	20 778
Wobec jednostek powiązanych		
Wobec pozostałych jednostek	18 553	20 778

Pozostałe zobowiązania

	31.12.2017	31.12.2016
zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 814	1 658
pozostałe zobowiązania	617	310
zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	184	363
zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	41	35
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	2 546	2 064
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	668	665
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	24	609
pozostałe zobowiązania budżetowe	272	28
zaliczki na dostawy	2 020	1 515
zobowiązania z tytułu kontraktów	2 288	1 698
zaliczki do kontraktów	12 559	18 037
	23 033	26 982

Analiza wymagalności zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.12.2017	31.12.2016
0-90	7 564	8 475
90-180	575	832
180-360	161	745
powyżej 360	68	51
Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	8 368	10 103

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
0-90	10 185	10 675
90-180		
180-360		
powyżej 360		
Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	8 368	10 103
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem	18 553	20 778

Pozostałe zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
0-90	23 033	26 982
90-180		
180-360		
powyżej 360		
Pozostałe zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	23 033	26 982

Struktura walutowa zobowiązań krótkoterminowych bez kredytów i leasingów

	31.12.2017	31.12.2016
w walucie polskiej	24 505	24 127
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	17 081	23 633
waluta - EUR	3 634	3 977
przeliczone na PLN	15 480	17 491
waluta - USD	487	684
przeliczone na PLN	1 506	2 355
waluta - CZK	0	10 822
przeliczone na PLN	0	1 815
waluta - AUD	30	668
przeliczone na PLN	84	1 972
waluta - GBP	2	
Pozostałe waluty przeliczona PLN	11	
Zobowiązania handlowe i pozostałe ogółem	41 586	47 760

Zasady i warunki płatności zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 38 dodatkowych informacji i objaśnień.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 60 dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 30 dniowym terminem płatności.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach 30 dni w ciągu całego roku obrotowego.

33.2. Inne rozliczenia międzyokresowe

Inne rozliczenia międzyokresowe	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe (dotacje):	1 416	1 498
Krótkoterminowe (dotacje):	155	138
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	1 571	1 636

Pozycja obejmuje wartość dotacji otrzymanych na sfinansowanie poniesionych kosztów wytworzenia środków trwałych objętych projektem celowym. Rozliczenie przychodów następuje stopniowo przez szacowany okres użytkowania dotowanego aktywa.

34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	<i>rok zakończony</i> 31.12.2017 r.	<i>rok zakończony</i> 31.12.2016 r.
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej <i>zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów</i>	8 976	-16 673
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	-285	268
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz wyceny instrumentów finansowych	-2 577	-1 611
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	585	
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	6 699	-18 552
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej <i>rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych</i>	-285	-1 527
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne odniesiona bezpośrednio na kapitał własny	276	212
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	-9	-1 315
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej <i>zapasów</i>	-3 745	-1 877
Przyjęcie na środki trwałe	0	-145
Zmiana stanu zapasów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	-3 745	-2 022
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej <i>należności</i>	14 788	-21 707
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	807	-15
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	-20	
Zmiana stanu należności wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	15 575	-21 722

35. Nakłady inwestycyjne

W 2017 na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały poniesione wydatki w wysokości 4.726 tys. zł.

W 2016 r. Spółka nabyła znak towarowy POREBA 1798 i prawa do jego wykorzystania na wartość 1.200 tys. zł, jak również dokumentację techniczną związaną z tym znakiem towarowym na 1.250 tys. zł.

W roku 2016 nastąpiło przeniesienie z Poręby do Kuźni Raciborskiej obrabiarki DIXI 410CNC. Spółka zależna poniosła nakłady inwestycyjne na wykonanie trzech skrzyń formierskich oraz nakłady na projekt, dostawę, montaż i uruchomienie instalacji odciągowej z komory gratowania oraz hali czyszczenia.

W roku 2018 planowane wydatki inwestycyjne Emitenta wyniosą około 3.500 tys. zł. w tym na zakup, modernizację i kontynuację budowy obrabiarek do własnego parku maszynowego.

36. Zobowiązania warunkowe

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (w tys. zł)
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	7 422	5 800	1 622

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Zobowiązanie warunkowe wobec dostawcy urządzenia		1 616	(1 616)
Razem zobowiązania warunkowe	7 422	7 416	6

Dnia 07.09.2017 r. RAFAMET S.A. podpisał z Firmą ubezpieczeniową Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. aneks nr 2 do umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego wynoszącego 2.000 tys. zł w okresie do dnia 06.09.2018 r.

Z tytułu udzielenia gwarancji Zobowiązany jest zobligowany do uiszczenia składki. Zabezpieczeniem udzielonej gwarancji stanowią weksle własne z deklaracjami wekslowymi.

Dnia 26.05.2017 roku Spółka podpisała z HSBC Bank Polska S.A. aneks do umowy z dnia 14.10.2009 r. o udzielenie linii gwarancyjnej i akredytyw do wysokości 6.000 tys. EUR.

Na mocy niniejszego aneksu ulega zmianie nazwa umowy z "Umowy o linię gwarancji i akredytyw" na „Umowę o kredyt w rachunku bieżącym, gwarancje i akredytywy”.

Emitent może wykorzystywać niniejszy limit w następujący sposób:

- na gwarancje bankowe do wysokości 6.000.000,00 EUR,
- na akredytywy do wysokości 1.000.000,00 EUR,
- kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 500.000,00 EUR.

Limit obowiązuje do 25.05.2018 r.

Dnia 27.10.2017 roku Emitent zawarł aneks nr 18 do umowy o limit wierzytelności nr CRD/L/30025/09 z Raiffeisen Bank Polska S.A. do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r.

Limit wierzytelności został ustalony na dotychczasowym poziomie 8.000 tys. zł, a okres wykorzystania limitu został wydłużony do dnia 15.02.2019 r.

Na podstawie niniejszego aneksu Emitent może wykorzystywać przedmiotowy limit na gwarancje bankowe: przetargowe, zwrotu zaliczki, dobrego wykonania umowy, rękojmi, płatnicze oraz gwarancje mieszane; w ramach obowiązującego limitu będą wystawiane gwarancje do kwoty 8.000 tys. zł z terminem ważności do dnia 17.04.2020 r., natomiast gwarancje do kwoty 3.500 tys. zł z terminem ważności do dnia 15.04.2022 r.,

Udzielone poręczenia dotyczą spółki zależnej Odlewnia RAFAMET sp. z o.o.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka zmniejszyła zaangażowanie finansowe z tytułu poręczenia spłaty kredytu w spółce zależnej o 3.000 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2016 r.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka posiadała zobowiązania warunkowe w spółce zależnej z tytułu poręczenia weksla stanowiącego zabezpieczenie zobowiązania spółki zależnej z tytułu leasingu w wysokości 2.000 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka obniżyła zaangażowanie finansowe w spółce zależnej o 446 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2016 r.

Pozostało zaangażowanie z tytułu udzielonego poręczenia dla spółki zależnej, która dnia 06.08.2015r. podpisała z Bankiem PKO BP S.A. umowę o udzielenie gwarancji bankowej do kwoty 731,5 tys. zł. Gwarancja ta stanowi zabezpieczenie spłaty pożyczki w WFOŚ i GW w Katowicach zaciągniętej przez spółkę zależną.

Zobowiązania warunkowe obejmują wartość gwarancji i regwarancji dobrego wykonania kontraktu, udzielonych kontrahentom Grupy przez banki.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Poniżej przedstawiono tabele charakteryzujące zadłużenie pośrednie i warunkowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. (zł)	TERMIN WAŻN.	ZABEZPIECZENIE
1.	GUANGZU Metro/Chiny L8	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	204	14.10.2018r.	cesja globalna z kontraktów
2.	GUANGZU Metro/Chiny L4	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	207	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
3.	GUANGZU Metro/Chiny L14	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	383	14.07.2018	cesja globalna z kontraktów
4.	GUANGZU Metro/Chiny L21	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	209	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
5.	GUANGZU Metro/Chiny L13	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	204	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
6.	ONCF/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	123	bezterminowo	kaucja
7.	Siemens Malaysia Sdn/Malezja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	240	14.08.2019r.	cesja globalna z kontraktów
8.	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	89	bezterminowo	kaucja
9..	SRI LANKA RAILWAYS/Sri Lanka	regwarancja przetargowa	56	07.01.2018r.	cesja globalna z kontraktów
10.	Przewozy Regionalne Warszawa/Kędzierzyn Kozłe	gwarancja dobrego wyk. I rękojmi	280	15.07.2021r.	cesja globalna z kontraktów
11.	Przewozy Regionalne Warszawa`	gwarancja przetargowa	55	05.03.2018r.	weksle in blanco
12.	GUOXIN Tendering Grup/Chiny	gwarancja przetargowa	104	17.08.2018r.	cesja globalna z kontraktów
13.	GUOXIN Tendering Grup/Chiny	gwarancja przetargowa	104	04.07.2018	cesja globalna z kontraktów
14.	PKP Intercity	gwarancja przetargowa	50	31.01.2018r.	weksle in blanco
15.	S-Bahn Berlin	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	398	20.04.2018r.	cesja globalna z kontraktów
16.	FARAB International/ZEA	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	456	30.06.2019r.	linia wielocelowa
17.	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	12	30.01.2019r.	weksle in blanco
18.	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saudyjska	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	490	14.11.2018r.	cesja globalna z kontraktów
19.	CRRC Qingdao/Chiny	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	849	01.02.2019r.	cesja globalna z kontraktów
20.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	99	14.09.2018r.	cesja globalna z kontraktów
21.	Mazon M Al.-Saeed/Arabia saudyjska	gwarancja dobrego wykonania	492	30.11.2019	cesja globalna z kontraktów

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

22.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	194	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
23.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	194	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
24.	SINOCHEM INTER/Chiny	gwarancja przetargowa	92	22.01.2018r.	cesja globalna z kontraktów
25.	PKP CARGOTABOR	gwarancja dobrego wykonania i rękojmi	24	30.07.2019r.	cesja globalna z kontraktów
26.	KOLKATAMETRO RAIL/Indie	regwarancja przetargowa	37	26.03.2018r.	cesja globalna z kontraktów
27.	SNCB Belgia	gwarancja dobrego wykonania	256	21.02.2021	cesja globalna z kontraktów
28.	POSCO Engineering/Korea Południowa	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	308	08.02.2021r.	cesja globalna z kontraktów
29.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	214	14.09.2019r.	cesja globalna z kontraktów
30.	SINOCHEM INTER/Chiny	gwarancja dobrego wykonania	437	10.04.2019r.	cesja globalna z kontraktów
31.	SNCB Belgia	gwarancja dobrego wykonania	35	30.07.2020r.	cesja globalna z kontraktów
32.	HAL/Indie	regwarancja depozytowa	73	28.02.2018r.	cesja globalna z kontraktów
33.	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	454	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		7 422		

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Poniżej przedstawiono tabele charakteryzujące zadłużenie pośrednie i warunkowe Grupy. wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. zł.	TERMIN WAŻNOŚCI	ZABEZPIECZENIE
1.	GUANGZU Metro/Chiny L8	regwararancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2018r.	cesja globalna z kontraktów
2.	GUANGZU Metro/Chiny L4	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	219	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
3.	GUANGZU Metro/Chiny L14	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	406	14.07.2018	cesja globalna z kontraktów
4.	GUANGZU Metro/Chiny L21	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	221	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
5.	GUANGZU Metro/Chiny L13	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
6.	ONCF/Maroco	regwararancja dobrego wykonania kontraktu	131	bezterminowo	kaucja
7.	Siemens Malaysia Sdn/Malezja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	254	14.08.2019r.	cesja globalna z kontraktów
8.	SNIEM/ Mauretania	gwarancja przetargowa	125	bezterminowo	kaucja
9.	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	95	bezterminowo	kaucja
10.	Metro-Link/Indie	regwarancja przetargowa	165	05.08.2017r.	cesja globalna z kontraktów
11.	AB Lietuvos/Litwa	gwarancja dobego wykonania umowy	284	03.10.2017r.	linia wielocelowa
12.	S-Bahn Berlin	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	422	20.04.2018r.	cesja globalna z kontraktów
13.	FARAB International/ZEA	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	484	30.06.2019r.	linia wielocelowa
14.	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	12	30.01.2019r.	weksle in blanco
15.	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saud	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	520	14.11.2018r.	cesja globalna z kontraktów
16.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	105	14.09.2018r.	cesja globalna z kontraktów
17.	Przewozy Regionalne Warszawa	gwarancja dobrego wyk.i usun.wad	64	15.11.2017r	cesja globalna z kontraktów
18.	JSC O'zbekiston/Uzbekistan	gwarancja przetargowa	418	02.10.2017r.	cesja globalna z kontraktów
19.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
20.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
21.	PKP CARGOTABOR	gwarancja dobredo wykonania i rękojmi	471	15.04.2019r.	cesja globalna z kontraktów
22.	HAL/Indie	regwarancja przetargowa	25	29.04.2017r.	cesja globalna z kontraktów
23.	PKP Cargo S.A. Warszawa	gwarancja dobrego wykonania i rekojmi	29	28.01.2017r	cesja globalna z kontraktów
24.	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	504	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		5 800		
	Contemporary Machinery Engineering Services, Inc	zobowiązanie warunkowe	1 616		
	RAZEM		7 416		

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

36.1. Sprawy sądowe

Na dzień 31.12.2017r. Grupa nie uczestniczyła w postępowaniach sądowych ani arbitrażowych, które mają wpływ na sytuację finansową i rentowność.

Dnia 28.07.2017 roku wpłynęło do Spółki zależnej Odlewnia Rafamet sp. z o.o. zawiadomienie dotyczące wymierzenia kary pieniężnej Spółce w związku z powzięciem podejrzenia naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Z uwagi na konieczność analizy zgromadzonego materiału dowodowego pismem, które wpłynęło do Spółki 20.12.2017 roku został wydłużony termin załatwienia sprawy do 30.04.2018 roku.

36.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Transakcje z podmiotami powiązanymi (w tys. zł)

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	31.12.17	31.12.16	31.12.17	31.12.16	za rok zakończony 31.12.17	za rok zakończony 31.12.16	za rok zakończony 31.12.17	za rok zakończony 31.12.16
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu dostaw i pozostałe	139	134			51		268	361
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu kontraktu	1 563	1 032	1 506	1 506	531			
Razem	1 702	1 166	1 506	1 506	582		268	361

Ilość akcji będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących przedstawia się następująco:

Osoba zarządzająca	łączna liczba akcji	wartość nominalna akcji
<i>Stan na dzień 31.12.2017</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł.
Maciej Michalik	4.822 szt.	48 220 zł.
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

<i>Stan na dzień 31.12.2016</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł.
Maciej Michalik	4.822 szt.	48 220 zł.
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł.

37.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Agencja Rozwoju Przemysłu SA z siedzibą w Warszawie jest właścicielem 47,29% akcji zwykłych RAFAMET S.A. (31 grudnia 2016: 47,29 %).

37.2. Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiada 50% udział w spółce OOO *STANRUS RAFAMET* w Moskwie. (31 grudnia 2016: 50%).

37.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi, mają charakter rynkowy i są dokonywane wyłącznie na warunkach rynkowych.

37.4. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.

37.5. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym Grupa nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

37.6. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

37.6.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	<i>rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i>
Zarząd jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	945	905
Nagrody jubileuszowe	102	
Świadczenia po okresie zatrudnienia		
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	88	
Rada Nadzorcza jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	327	256
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Zarządy jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	566	507
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Rada Nadzorcza jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	24	39
Nagrody jubileuszowe	-	-

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Razem	2 052	1 707

37.6.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	809	697
Nagrody jubileuszowe		49
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	809	746

38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

<i>Rodzaj usługi</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017*</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016**</i>
Badanie rocznych sprawozdań finansowych spółek oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego	46,6	58
Przegląd sprawozdań finansowych spółek oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego	20,5	23
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi poświadczające	-	-
Razem	67,1	81

* odnosi się do UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

** odnosi się do BDO sp. z o.o.

Umowy zawarte z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

- Umowa z dnia 07.07.2017 r. zawarta z spółką UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (31-523 Kraków, ul. Moniuszki 50) na wykonanie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2017 r. oraz na dzień 30.06.2018 r. i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 oraz 2018.
- Umowa z dnia 30.06.2016 r. zawarta z BDO sp. z o.o. (02-676 Warszawa, ul. Postępu 12) na wykonanie przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2016 i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016.
- Umowa z dnia 12.07.2017 r. zawarta z spółką UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (31-523 Kraków, ul. Moniuszki 50) na wykonanie przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Odlewni RAFAMET sp. z o.o. na dzień 30.06.2017 r. oraz 30.06.2018 roku i badania jednostkowego sprawozdania finansowego Odlewni RAFAMET sp. z o.o. za rok 2017 oraz 2018.

- Umowa z dnia 04.08.2016 r. zawarta z BDO sp. z o.o. (02-676 Warszawa, ul. Postępu 12) na wykonanie przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Odlewni RAFAMET sp. z o.o. na dzień 30.06.2016 i badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Odlewni RAFAMET sp. z o.o. za rok 2016.

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Grupa monitoruje ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa wykorzystuje zewnętrzne finansowanie o oprocentowaniu zmiennym. W 2017 roku Grupa zwiększyła zadłużenie kredytowe oraz obniżyła zadłużenie z tytułu leasingu.

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych kontraktów w EUR. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Wysoki udział sprzedaży eksportowej w przychodach Grupy (około 83-90%) generuje wysokie ryzyko kursowe, szczególnie istotne w przypadku kontraktów zawartych na dłuższe okresy czasu.

Na ograniczenie ryzyka kursowego wpływa realizacja zakupów komponentów i materiałów w walutach sprzedaży wyrobów gotowych. Materiały importowane lub wyrażone w walucie stanowią ok.43% materiałów stosowanych w produkcji.

39.3. Ryzyko cen materiałów

Produkcja Grupy ma charakter materiałochłonny, a udział wyrobów hutniczych i komponentów w postaci części maszyn i urządzeń elektrotechnicznych w kosztach produkcji jest wysoki. Dlatego wzrost cen materiałów zaopatrzeniowych w istotny sposób może wpływać na ryzyko wzrostu kosztów produkcji i kształtowania się rentowności sprzedaży.

39.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Grupy jest ściśle związane z działalnością podstawową. Klienci poddawani są wstępnej weryfikacji i zobowiązani są do przedstawienia zabezpieczeń finansowych. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego oraz kredyt kupiecki.

Posiadane środki pieniężne, uzyskane z tytułu zrealizowanej sprzedaży oraz z kredytu pozwoliły na utrzymanie płynności Grupy na poziomie porównywalnym z ubiegłym rokiem. Wskaźnik bieżącej płynności, który określa stopień wypłacalności jednostek wyniósł 1,4. Grupa posiada zdolność do regulowania zobowiązań bieżących. Wskaźnik szybkiej płynności wyniósł 1,1.

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza porównawcza podstawowych wskaźników płynności :

Lp.	Rodzaj wskaźnika płynności	31.12.2017	31.12.2016	Optymalna wartość
1.	Wskaźnik płynności I	1,4	1,4	1,3-2,0
2.	Wskaźnik płynności II	1,1	1,2	1,0

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

	Na żądanie	Do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Pow. 5 lat
31 grudnia 2017 roku		48 368	10 578	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	24 621	5 868	
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu		2 579	4 614	
Zobowiązania tytułu dostaw i usług oraz pozostałe		21 168	96	
31 grudnia 2016 roku		47 196	15 581	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	20 990	8 587	
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu		3 097	6 673	
Zobowiązania tytułu dostaw i usług oraz pozostałe		23 109	321	

40. Instrumenty finansowe

a) Instrumenty pochodne

Na dzień 31.12.2017 i 31.12.2016 roku Grupa nie posiadała kontraktów typu forward.

b) Pozostałe instrumenty finansowe

Grupa korzysta z innych instrumentów finansowych obejmujących: umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy.

Grupa posiada też takie instrumenty finansowe jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Jedynie instrumenty pochodne zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym według wartości godziwej.

40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r. według oceny Grupy wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług, kredytów w rachunku bieżącym oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowych.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat/ sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01-12.2017

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odse- tek</i>	<i>Zyski/(stra- ty) z tytułu różnic kur- sowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizują- cych</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (stra- ty) ze sprze- daży instru- mentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4	(327)	219	(1 038)		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2	(498)		(139)		
RAZEM	6	(825)	219	(1 177)		

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odse- tek</i>	<i>Zyski/(stra- ty) z tytułu różnic kur- sowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizują- cych</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (stra- ty) ze sprze- daży instru- mentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe	(63)	(33)		(327)		
kredyty	(1 164)					
zobowiązania z tytułu leasingu	(303)			138		
RAZEM	(1 530)	(33)	0	(189)		

01-12.2016

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odse- tek</i>	<i>Zyski/(stra- ty) z tytułu różnic kur- sowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktu- alizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (stra- ty) ze sprze- daży instru- mentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	155	262	219	-228		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1	-80		-14		
RAZEM	156	182	219	-242		

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odse- tek</i>	<i>Zyski/(stra- ty) z tytułu różnic kur- sowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktu- alizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/(stra- ty) ze sprze- daży instru- mentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
<i>zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe</i>	-43	-50		-263		
kredyty	-1 158					
zobowiązania z tytułu leasingu	-401			-72		
RAZEM	-1 602	-50	0	-335		

40.2. Analiza wrażliwości

Działalność Grupy wiąże się z ekspozycją na ryzyko finansowe zmian kursów walut i stóp procentowych. Stopień wrażliwości Grupy na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego. Analiza wrażliwości obejmuje nierozliczone pozycje denominowane w walutach obcych. Wartość dodatnia poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10-proc.osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały własne byłby odwrotny.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. Wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe spadła w bieżącym okresie.

Narażenie Grupy na ryzyko stopy procentowej związane jest z aktywami i zobowiązaniami finansowymi. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),

1% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),

1% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej).

Wrażliwość Grupy na ryzyko stopy procentowej wzrosło w bieżącym okresie.

Poniżej ustalone wartości ustalone zostały w ujęciu rocznym.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO WALUTOWE

	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):					Wartość po przeliczeniu
	EUR	USD	CZK	AUD	GBP	
31.12.2017						
Aktywa finansowe (+):						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	7 221	22	119	1 010		32 041
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką	3 611	17				14 699
Pozostałe aktywa finansowe						-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 253	46	17	1		5 242
Zobowiązania finansowe (-):						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne						
Leasing finansowy	(348)					(1 499)
Pochodne instrumenty finansowe						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(1 392)			(29)	(2)	(6 086)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	10 345	85	136	982	(2)	44 397
31.12.2016						
Aktywa finansowe (+):						
Pożyczki						-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	3 906	75	45 176			24 257
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką	7 777	-		201		33 924
Pozostałe aktywa finansowe						-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	291	40	0	0		1 412
Zobowiązania finansowe (-):						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne						
Leasing finansowy	(439)					(1 997)
Pochodne instrumenty finansowe						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(1 057)	(196)	(10 822)		-	(7 473)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	10 478	(81)	34 354	201	-	50 123

* wyłączono ze zobowiązań finansowych zaliczki, zobowiązania budżetowe i pracownicze

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE

	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:					Wpływ na inne dochody całkowite:		
		EUR	USD	CZK	AUD/GBP	razem	EUR	USD	razem
31.12.2017									
Wzrost kursu walutowego	10%	3 362	23	2	259/(1)	3 645			-
Spadek kursu walutowego	-10%	(3 362)	(23)	(2)	(259)/1	(3 645)			-
31.12.2016									
Wzrost kursu walutowego	10%	3 605	(31)	437	59	4 071			-
Spadek kursu walutowego	-10%	(3 605)	31	(437)	(59)	(4 071)			-

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Wartość nominalna
31.12.2017	
Aktywa finansowe (+):	
Pożyczki	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	
Pochodne instrumenty finansowe	
Pozostałe aktywa finansowe	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 318
Zobowiązania finansowe (-):	
Kredyty, pożyczki,	(30 489)
Leasing finansowy	(7 193)
Pochodne instrumenty finansowe	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem	(34 364)
31.12.2016	
Aktywa finansowe (+):	
Pożyczki	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	
Pochodne instrumenty finansowe	
Pozostałe aktywa finansowe	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 712
Zobowiązania finansowe (-):	
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	(29 577)
Leasing finansowy	(9 770)
Pochodne instrumenty finansowe	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem	(37 635)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:		Wpływ na inne dochody całkowite:	
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Wzrost stopy procentowej	1%	(278)	(305)		
Spadek stopy procentowej	-1%	278	305		

AKTYWA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO KREDYTOWE

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		64 015	79 309
Pochodne instrumenty finansowe			
Papiery dłużne			
Jednostki funduszy inwestycyjnych			
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	3 318	1 712
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń			
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		67 333	81 021

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

	Krótkoterminowe:	Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
	do 12 miesięcy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
31.12.2017						
Kredyty inwestycyjne	2 867	5 025	604		8 496	8 000
Kredyty bankowe	21 902				21 902	21 902
Pożyczka WFOŚiGW	119	359	109		587	587
Pożyczki	-				-	-
Dłużne papiery wartościowe					-	-
Leasing finansowy	2 817	3 696	1 089		7 602	7 193
Pochodne instrumenty finansowe					-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	21 168	96			21 264	21 264
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	48 606	8 951	1 798		59 851	58 946
31.12.2016						
Kredyty inwestycyjne	2 738	5 214	3 282		11 234	10 400
Kredyty bankowe	18 471				18 471	18 471
Pożyczka WFOŚiGW	119	359	228		706	706
Pożyczki	-				-	-
Dłużne papiery wartościowe					-	-
Leasing finansowy	3 433	5 609	1 417		10 459	9 770
Pochodne instrumenty finansowe					-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	23 109	321			23 430	23 430
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	47 870	11 503	4 927		64 300	62 777

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

40.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31.12.2017	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat		Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 579	3 450	806	358			7 193
Kredyt w rachunku bieżącym	18 902						18 902
Pozostałe kredyty krótkoterminowe	3 000						3 000
Kredyt inwestycyjny i pożyczka	2 719	2 580	2 579	709			8 587

31.12.2016	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat		Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 097	2 507	2 769	1 293	104		9 770
Kredyt w rachunku bieżącym	9 338						9 338
Pozostałe kredyty krótkoterminowe	9 133						9 133
Kredyt inwestycyjny i pożyczka	2 519	2 580	2 579	2 626	800		11 106

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAMET
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku 2017 roku oraz okresie porównawczym nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Do wyliczenia zadłużenia Grupy nie uwzględniono zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30 489	29 577
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	39 394	46 383
Zobowiązania z tytułu leasingu	7 193	9 770
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 658	1 848
Zadłużenie netto	71 418	83 882
Kapitał własny	94 217	95 112
Zyski/straty aktuarialne	-1 406	-1 183
Kapitał razem	92 811	93 929
Kapitał i zadłużenie netto	164 229	177 811
Wskaźnik dźwigni	43,5%	47,2%

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. wskaźnik dźwigni Grupy znalazł się poza przedziałem 20%-35%.

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w etatach w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Stanowiska nierobotnicze	225	219
Stanowiska robotnicze	332	326
RAZEM	557	545

43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Dnia 2 stycznia 2018 roku Spółka dominująca otrzymała podpisaną przez kontrahenta – firmę Israel Railways Ltd. Company z Izraela (No. 52-004361-3, P.O.B. 18085, Tel Aviv 61180) umowę z dnia 31.12.2017 r. na dostawę tokarki podtorowej do obróbki kół kolejowych UGE 300N wraz z wyposażeniem. Wartość przedmiotu umowy wynosi 1.007,6 tys. EUR, tj. 4.202,6 tys PLN (wg kursu NBP na dzień 29.12.2017 r.). Termin dostawy ustalono do kwietnia 2019 r. Warunki umowy nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w przypadku zawierania tego typu umów.

Dnia 24 kwietnia 2018 roku zostały potwierdzone przez RAFAMET S.A. dwa zamówienia otrzymane od firmy TATA Limited z Wielkiej Brytanii (18 Grosvenor Place, London SW1X 7HS). Przedmiotem zamówień jest dostawa czterech sterowanych numerycznie tokarek poziomych marki POREBA typu TRB i TRP o łącznej wartości 1.158.957,50 EUR, tj. 4.844.674,14 PLN (wg kursu NBP na dzień 23.04.2018r.), przeznaczonych dla TATA STEEL Ltd. Growth Shop, Jamshedpur, Indie. Termin dostawy ustalono na listopad i grudzień 2018 r. Warunki zamówień nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w przypadku tego typu transakcji.

Po dacie bilansu nie wystąpiły inne istotne zdarzenia mające wpływ na wynik finansowy Grupy.

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. **E. Longin Wons** **Prezes Zarządu**

27.04.2018 r. **Maciej Michalik** **Wiceprezes Zarządu**

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. **Urszula Niedźwiedz** **Główny Księgowy**